Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…гүйлай 1921 оной …брийн 21-нэь гарана | № 242 (13731) | 1974 оной октябриин 15, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Хэтэдээ мүнхэ революционно интернациональна һургаал, империализмда эсэргүү, социализмын болон коммунизмын илалтын түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй туг — марксизм-ленинизм мандаха болтогой!

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИИН 57 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛЖА КПСС-эй ЦК-гай ГАРГАҺАН УРЯАНУУД

…Агууехэ Октябриин социалис революциин 57-дохи ой …болтогой!

…дэлхэйн түүхын шэнэ үе шата — дэлхэйе революциёор шэнэдхэхэ, капитализмһаа социализмда орохо …нээһэн Агууехэ Октябрь мандаха болтогой!

…дээ мүнхэ революционно интернациональна һургаал, …лизмда эсэргүү, социализмын болон коммунизмын …түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй туг — …-ленинизм мандаха болтогой!

…ммунистнууд! КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри… бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай …түрүү зэргэдэ ябалсагты, олониитын эдэбхитэй эм…, хүмүүжүүлэгшэд болагты!

…ветскэ Союзай ажалшад! Партиин XXIV съездын …эбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, Эхэ оронойнгоо эконо…, өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые улам бэхи…н түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!

…ветскэ Союзай ажалшад! 1974 оной түсэбые болон …социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхын …тэмсэгты! Юһэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар тү…н түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөө үргэнөөр …үүлэгты!

…ммунизм байгуулагша агууехэ совет арадта алдар

…Коммунизм байгуулгын гол хүсэн — Соведүүдэй …баатар габьяата хүдэлмэришэн анги мандаха болто…

…ммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад — алдарта …таряашад мандаха болтогой!

…Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад — совет …интеллигенци мандаха болтогой!

…Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай холбоо …мандаха болтогой! Совет обществын суртал бодо…тическэ бата нэгэдэл улам бэхижэг лэ!

…КПСС-эй ленинскэ национальна политикын агууехэ … — СССР-эй арадуудай интернациональна нэгэдэл, …ёһоной хани барисаан мандаха болтогой!

…Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы совет арадай шалгармал … — Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха …!

…болон арадай таһаршагүй агууехэ нэгэдэл мандаха …!

…Арадай бодото засагай зургаанууд — ажалшадай де…… Соведүүд мандаха болтогой! Социалис демокра…… хүгжэг, бэхижэг лэ, гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ …бүри үргэн олоороо хабаадаг лэ!

…Совет профсоюзууд! Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые …һайжаруулагты, үрэ нүлөөень бүри ехэ болгогты! Үй…… хүтэлбэрилэлгын хэрэгтэ ажалшадые олоор элсүү…

…ммунизмын һургуули — совет профсоюзууд мандаха …!

…Хүбүүд болон басагад! Марксистско-ленинскэ һур…… эрдэм, техникэ болон соёлой туйлалтануудые орол…оор шудалагты! Совет арадай алдарта революцион…… алхы болон ажалай гурим заншалнуудые улам …гты! КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые …н түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болагты!

…Коммунизм байгуулалсажа байгаа залуушуулай тү…д, Коммунис партиин үнэн туһалагша ба халаа… — Ленинскэ комсомол мандаха болтогой!

…Коммунис общество эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад — …эрнүүд мандаха болтогой!

…Совет сэрэгшэд! Сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлэй …рэ дүнгүүдые туйлагты, совет арадай амгалан ажа…… хёрхоор, найдамтайгаар сахин хамгаалагты!

…СССР-эй баатар габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха бол…

…Советскэ Союзай ажалшад! Эхэ ороной хүсэ шадалай, …най баян дэлгэр байдалай хэлбэришэгүй һайжа… үндэһэ һуури — социалис экономикын саашанхи …н түлөө оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэгты!

…Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр дээдэ бү…үйлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, алмалта арьба…лалтын ёһо гурим наринаар сахигты, бүри ехэ, эрхим шанартай, гаргаша багатай продукци үгэхые оролдогты!

22. Советскэ Союзай ажалшад! Хүдэлмэриингөө шанар улам һайжаруулагты, үйлэдбэри доторхи арга боломжонуудые улам дүүрэнээр ашаглахые оролдогты! Арадай ажахын бүхы шатануудта гурим заршам, эмхидхэл һайжаруулагты!

23. Табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябажа байгаа үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ, шэные үүсхэгшэдтэ алдар соло!

24. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Оронойнгоо индустриальна хүсэ шадалые улам хүгжөөхэ, бэхижүүлхын түлөө тэмсэгты! Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэгты, үйлэдбэриин хүсэнүүдые эрхим һайнаар ашаглахын түлөө оролдогты!

Шэнэ техникэдэ, түрүү технологидо — үргэн харгы!

25. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэлэй эд товар бүри ехээр бүтээн гаргагты, сортнуудыень шэнэлэгты, шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үные хямдаруулагты!

26. Барилгын хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ барилгануудые хаһа саг соонь ашаглалгада оруулха ябадал шууд туйлагты! Барилгын эрхим шанарай түлөө, үныень хямдаруулхын түлөө тэмсэгты! Капитальна барилгын аша үрые дээшэлүүлэгты!

27. Транспортын, хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Транспортын болон хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые хүгжөөгты, улам нарижуулан һайжаруулагты! Арадай ажахын хэрэглэмжэ хангалга бүхы аргаар һайжаруулагты, совет хүнүүдэй эрилтэ бүри һайнаар хангагты!

28. Колхозниггууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэбтэ даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө нэтэрүүгээр оролдогты! Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын, хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлдэхын, 1975 ондо баян ургаса абахын түлөө тэмсэгты!

29. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын үйлэдбэриин аша үрые дээшэлүүлхын, тэрэниие бүри эршэдхэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты, ажахынуудые томодхоһоной, ажахын хоорондын хамтаралгын үндэһөөр тусхай ажалаар мэргэжэлгые хүгжөөгты! Газар, техникэ, ажалай ба материальна нөөсэнүүдые эзэн ёһоор ашаглагты!

30. Промышленностиин ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Колхозууд болон совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлэгты! Хүдөө ажахын үйлэдбэриие электрижүүлгын, үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгын, химиин хэрэглэлгын, газараа шанаржуулгын эршэ түргэдхэгты!

31. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые улам хүгжөөн нарижуулагты, хүдэлмэриин түрүү түхэл янзануудые нэбтэрүүлэгты! Совет хүнүүдэй хэрэглэмжые бүри болбосоноор хангахын түлөө тэмсэгты!

32. Советскэ Союзай ажалшад! Ажалда коммунис ёһоор хандадаг байхын түлөө тэмсэгты! Ниитын зөөридэ тон гамтайтай хямгатайгаар хандагты, арьбадхагты! Түүхэй эд, түлишэ, электроэнерги, металл болон бусад материалнуудые алмаха арьбалхын түлөө тэмсэгты!

33. Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахы эрхилэлгын ба хүтэлбэрилэлгын шэнэ онол аргануудые оролдосотойгоор шудалагты! Ажалаа эрдэм ухаанай заабарин ёһоор эмхидхэлгэ, түрүү дүй дүршэл, эрдэм болон техникын шэнэ туйлалтануудые бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

34. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис хүмүүжүүлгын, хүн бүхэнэй ажалай ба ниитын эдэбхи үүсхэл улам бадаргаха хэрэгтэ ажалай коллективүүдэй дүүргэдэг үүргые бүхы аргаар дээшэлүүлэгты!

35. Совет эрдэмтэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд! Уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод! Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта научно-техническэ дэбжэлтэ али бүхы аргаар үргэдхэгты, научна болон конструкторска ухаалан зохёолгонуудай хэмжээе дээшэлүүлэгты! Эрдэм ухаан, техникэ болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө оролдогты!

36. Литература болон искусствын ажал ябуулагшад! Совет искусствын партийна, арадай шэнжэ шанарай тугые дээрэ үргэжэ ябагты, уран шадабари мэргэжэлээ улам нарижуулан һайжаруулагты, коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бэлиг шадабаряа зорюулагты!

37. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Һуралсалай шанар бүхы аргаар дээшэлүүлэгты, арадай ажахыда хэрэгтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хүдэлмэриие улам һайжаруулагты! Ургажа ябаа үетэниие коммунис ёһо заншалтайгаар, һуралсал болон ажалдаа үнэн шударгыгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлэгты!

38. Элүүрые сахилгын, физкультурын хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгэ улам һайжаруулагты, бэе махабадай болбосоролые совет хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалда бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

39. Революциин, дайнай, ба ажалай ветеранууд! Баян дүй дүршэлөө, эрдэм мэдэсээ залуушуулда дамжуулагты, совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай гурим заншалнуудай үндэһөөр залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадагты!

40. Пионернүүд, һургуулиинхид! Совет Эхэ орондоо халуунаар дурлагты, һайнаар һурагты, ажалай дадал дүршэлнүүдые шудалагты! Ленинэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

41. Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай марксистско-ленинскэ дайшалхы манлай, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай ба социализмын түлөө эгэршэгүй тэмсэлшэдтэ — коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

42. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын бата үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай нэгэдэл болон жагсаал улам бэхижэг лэ!

43. Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

44. Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ туйлалта, империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури — дэлхэйн социалис байгуулалта улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

45. Социалис арадуудай хани нүхэсэлэй холбоо барисаан ба нэгэдэл мандаха болтогой!

Социалис интернационализмын тугые бүри дээрэ үргэе!

46. Бүхы ажалшадай эрхэ сүлөөе шэн зориггойгоор аршалан хамгаалагша, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэд — капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангида аха дүүгэй амар мэндэ!

47. Колониальна дарлалтын гэнжые таһа сохиһон, оронуудайнгаа бэеэ даанги байдал бэхижүүлхын, социальна дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэгшэ арадуудта халуун амар мэндэ!

48. Империализмда, арһа яһанай илгаа гаргалгада эсэргүүсэн, сүлөөтэ, национальна бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө тэмсэгшэ колониальна, дулдыданги оронуудай арадуудта халуун амар мэндэ!

49. Дэлхэйн социалис байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, арадуудые национальна, социальна талаарнь сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй — революционно хүсэнүүдэй түгэлдэр холбоо барисаан улам бэхижэг лэ!

50. Түрмэнүүд ба фашис шоронгууд соо тамалагдан зобожо байһан, арадуудай сүлөөтэ байдалай түлөө, социализмын түлөө эрэлхэг тэмсэлшэдтэ аха дүүгэй амар мэндэ!

Капиталай хаалтада байгшадта — эрхэ сүлөө!

51. Империалис ээрхэг түримхэй хүсэнүүдые даража, түүхэтэ илалта туйлаһан баатар габьяата вьетнам арадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Совет-вьетнам хани барисаан мандаха болтогой!

Индохитадай бүхы арадуудта — эб найрамдал, эрхэ сүлөө, бэеэ дааһан байдал!

52. Хархис фашис, этгээдүүдэй мүрдэлгэ хюдалгада эсэргүүсэн, эрэлхэг зориггойгоор тэмсэжэ байгаа Чилиин хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта, демокрадуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

Дэлхэйн арадууд! Чилиин патриодуудтай бүри бэхеэр һаналаа нэгэдэн дэмжэгты!

Луис Корваланда эрхэ сүлөө! Фашис хунтын шоронгуудта хаагдажа байһан бүхы хүнүүдтэ эрхэ сүлөө!

53. Хархис этгээдүүдтэ эсэргүүсэн, шэн зориггойгоор тэмсэжэ байгаа Уругвайн хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта болон демокрадуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

Родней Арисменди болон империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй бусад тэмсэлшэдтэ эрхэ сүлөө!

54. Дэлхэйн арадууд! Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые сүм усадхахын түлөө, Дүтын Зүүн зүгэй бүхы гүрэнүүд болон арадуудта найдамтай, бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө улам шангаар тэмсэгты!

Советскэ Союз болон араб оронуудай арадуудай хани барисаан, холбоо харилсаан улам хүгжэн бэхижэг лэ!

55. Европын оронуудай арадууд! Европо түбиие бата бэхи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай ба гүрэнүүдэй хоорондын үрэ түгэс харилсаа холбооной район болгохын түлөө тэмсэгты! Ниитэевропын зүблөөнэй хүдэлмэриие амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө тэмсэгты!

56. Дэлхэйн арадууд! Кипрэй газар дайдаһаа гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха, Кипрэй бүрин эрхые, газар дайдынь ойроо хүртэшэгүй байлгые, бэеэ даанхай байдалыень хүндэлхэ гэһэн эрилтэ табигты!

57. Дэлхэйн арадууд! Эрхэ сүлөөтэ, демократическа Португалиин түлөө тэмсэжэ байгаа Португалиин арад зонтой, ороноо демократиин замаар найдамтайгаар хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байгаа Грециин патриотическа хүсэнүүдтэй һаналаа улам нэгэдэгты!

Фашис хархис засагуудһаа Европо сүм сэбэрлэгдэг лэ!

58. Азиин оронуудай арадууд! Гүрэнүүдэй хоорондын эб найрамдал, хани холбоо, хүршэ ёһоной харилсаа батадхахын түлөө, Азида аюулгүй байдал хамтааран сахихын түлөө тэмсэгты!

59. Дэлхэйн арадууд! Уласхоорондын байдалай дахинаа хэзээшье шахардуу болохогүйн түлөө тэмсэгты, амгалан ёһоор зэргэ оршолгын гол гуримуудые социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудай дүрим нормо болгохые оролдогты! Эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүй байдалай дайсад — булиимтаралгын, үһөө нэхэлгын болон хархис хүсэнүүдэй хорото ябуулгануудые элиншэлэгты!

60. Дэлхэйн арадууд! Хүсэ хэрэглэхэгүй гэһэн хараа бодолые уласхоорондын харилсаанай хуули болгохын түлөө, ядерна зэбсэгэй хэтын хэтэдэ хоригдохын түлөө шармайн тэмсэгты! Зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрэ, бүрин хуряахын түлөө, буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые болюухын түлөө тэмсэгты!

61. Арадуудай эб найрамдалай, хани барисаанай, империализмда, хархис этгээдүүдтэ, дайнда эсэргүүсэн тэмсэгшэ бүхы хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаалгын политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон Эб найрамдалай программын хараа бодолнууд илан мандаг лэ!

62. Совет Социалис Республикануудай Союз — манай агууехэ Эхэ орон улам бэхижэг лэ, һалбаран мандаг лэ!

63. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэреэр — коммунизмын илалта тээшэ — урагшаа!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет

…ХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ …ОЛДАВИИН ССР-эй …РТИЙНА, СОВЕТ …ЭБХИТЭДТЭЙ УУЛЗАА

…ШИНЕВ. (ТАСС). …-ЦК-гай Генеральна …нүхэр Л. И. Бреж… Молдавиин ССР-эй …болон совет эдэбхи… …октябриин 13-да уул…

…виин компартиин …бюрогой гэшүүд, рес… Министрнүүдэй …Түрүүлэгшын орлог… …министрнүүд, пар…комуудай ба райко… …гэдэхи секретарь… …давиин компартиин …шарадай харюусал… …дэлмэрилэгшэд уул… …хабаадаба.

…виин ССР-эй тог…ор, Молдавиин Ком…партиин эмхидхэгдэн …дагдаһаар 50 жэлэй …й һайндэртэй дашаа… Кишинев ерээд …союзна республика… …Москвагай ба Ленин… …ВЛКСМ-эй ЦК-гай …нудай хүтэлбэри… …уулзалгада хабаадаа.

…виин компартиин …гэдэхи секретарь …одюл уулзалгые нээ…

…виин ССР-эй Колхо… …ведэй түрүүлэгшэ …шенко мяха, һү …эн абаха колхо… …ондын томо нэгэ… …республика дотор …лэн тухай, үйлэд… …эб нэгэдэлнүүд тухай, хүдөө ажахын үйлэдбэри хамтадхаха ба тусхай мэргэжэлтэй болгохо бусад формонууд тухай хөөрэбэ. Экономическа нэгэдэл ажалай гаргаша нилээд хорооохо, продукци ехээр абадаг болохо арга олгоно. «Молдплодоовощпром» гэжэ аграрно-промышленна нэгэдэл эндэ эмхидхэгдээ. Энээнэй ашаар хүдөө ажахын түүхэй эдүүдые бүри ехээр бэлэдхэхэ ба буйлуулгын шанар һайжаруулха аргатай болообди гэжэ тэрэнэй түрүүлэгшэ Д. И. Иващук мэдээсэбэ. «Молдвинпром» гэжэ аграрно-промышленна союзно-республиканска нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Н. Н. Лукьянов республика доторхи хүдөө ажахын тон шухала ургамалнуудай нэгэн — виноградые нэгэдэлэй оршом соо бүри ехээр ургуулжа абаха ба шанаржуулха ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухай хөөрөө.

Республика доторхи колхозууд хоорондын, аграрно-промышленна нэгэдэлнүүд ба хамжаануудай хүдэлмэри тухай, тэдэниие саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд тухай, саад ургуулдаг шэнэ технологиин үндэһөөр үрэ жэмэсүүдые үйлэдбэрилхэ тухай хөөрэһэн документальна фильмүүд уулзалгада хабаадагшадта харуулагдаа.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВ Кишинёвһоо мордобо

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Молдавиин ССР-эй тогтоогдоһоор, Молдавиин Коммунис партиин эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай һайндэртэ хабаадаад, Москвадаа бусахын тула октябриин 13-да Кишинёвһоо мордоо.

Молдавиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. И. Бодюл, Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Ф. Ильяшенко, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. А. Паскарь, Молдавиин компартиин ЦК-гай бюрогой гэшүүд, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, министрнүүд, олониитын түлөөлэгшэд нүхэр Л. И. Брежневые халуун баярай оршон байдалда аэропорт дээрэһээ үдэшэбэ.

Ойн баярай һайндэртэ хабаадаһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украиныг компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкий, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. Н. Машеров, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградай обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, Грузиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, Азербайджанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Г. А. Алиев Литвагай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. П. Гришкявичус, Латвиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. М. Восс, Киргизэй компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Т. У. Усубалиев, Таджикистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Д. Р. Расулов, Армениин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. Е. Кочинян, Эстониин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. Г. Кэбин, Казахай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ С. Б. Ниязбеков, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов, СССР-эй обороной министрэй орлогшо армиин генерал В. Ф. Толубко гэгшэд нүхэр Л. И. Брежневые мүн лэ үдэшэлсөө.

Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, БКП-гэй Пловдивска окружкомой нэгэдэхи секретарь Дража Вылчева үдэшэлсэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай юрэнхы таһагые даагша К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай генеральна секретариин туһалагша В. А. Голиков гэгшэд нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта мордолсоо.

Национальна костюмуудые үмдэһэн басагад нүхэр Л. И. Брежневтэ баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэн гоёогдоһон хотын үйлсэнүүд, талмайнуудаар аэродром тээшэ ошохо замдань нүхэр Л. И. Брежневые Молдавиин ниислэлэй хэдэн арбаад мянган хүн зон хан… халуунаар үдэшөө.

(ТАСС).

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАДА БУСАЖА ЕРЭЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев октябриин 13-да Кишинёвһоо Москвадаа бусажа ерэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежневые Внуковска аэродром дээрэ нүхэд Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громыко, А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, К. В. Русаков, Г. Э. Цуканов, Н. А. Щелоков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд А. М. Александров, К. М. Боголюбов, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов гэгшэд угтаа.

(ТАСС).

УРГАСА ХУРЯАЛГАДА ШАЛГАРАГШАД

Яруунын аймагай «Победа» колхоз 5190 гектар тарялантай юм. Тус колхозой комбайнернууд Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Очир Бадмаевич Аюшеевэй үүсхэлые һайшаан дэмжээд, эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Жэшээлхэдэ, Ажалай Улаан Тугай орденто, КПСС-эй гэшүүн, комбайнер Чимит-Доржо Ундурович Намсараев колхоз соогоо баатар ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Һаяын мэдээгээр энэ колхоздо 2500 гектарай тарян хуряагдаад, тоог дээрэ 16000 центнер ороoһон оробо.

Колхозой тарянай тоогууд дээрэ үрэһэ хааха, тэрэниие сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэри хоёр халаанда эмхидхэгдэнхэй. Тоог дээрэ ПЗС-20, ОВП-20, ОС-4,5 машинануудые Иван Старостин һаадгүйгөөр ябуулна.

— Таряа хуряалгын халуун хаһада комбайнернууд Минис Билванов, Согто Лыгденов, Санжа Гончиков гэгшэд урма зоригтойгоор ажаллажа, үльгэр жэшээ харуулба, — гэжэ, колхозой агроном Ешн Мункоев манда хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ажалай Улаан Тугай орденто Ч-Д. Намсараев; колхозой түрүү жолоошон Петр Дондоков.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй РАЙКОМУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

ТООСОО ШАГНАБА

КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой бюро ВЛКСМ-эй райкомой бюрогой тоосоо зүбшэн хэлсэбэ. Районой комсомолой организаци 4500 гаран гэшүүдтэй юм. hүүлэй үедэ комсомолой хүдэлмэри hайжаруулхын тулада яhала ехэ юумэн хэгдээ, зарим тэды амжалта туйлагдаа. «Маяк» колхозой залуу малшад, таряашад, Ивалгын дунда hургуулиин hурагшад hайн hайхан хэрэгүүдээрээ алдаршадаг. Улаан-Үдын аймагай залуу үетэн ВЛКСМ-эй XVII, КПСС-эй XXIV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада эрид шууд тэмсэнэ. Энэ зорилгоhоо аймагай комсомолой организациин хүдэлмэриин гол шэглэл гарана.

Гэхэтэй хамта партиин райкомой бюро тус организациин хүдэлмэридэ үшөөл горитой дутуу дунданууд бии гэжэ тэмдэглэбэ. Нэн түрүүн хэлэхэдэ, ВЛКСМ-эй райком комсомолой эхин организаци бүхэниие анхаралдаа абажа, хүдэлмэриинь эдэбхижүүлжэ шаданагүй. Жэшээлхэдэ, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын, «Заветы Ильича» совхозой, «Восход», «Советская Россия» колхозуудай, Ивалгын кондитерскэ фабрикын комсомолой комитедүүд залуушуулай ажал хэрэгые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ хүсэн боложо бираагүй байха юм.

Мүн комсомолой комитедүүд абаhан шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтые шалганагүй, түрүү залуушуулые комсомолдо шэнээр абаха хэрэг эмхитэй hайнаар ябуулнагүй. ВЛКСМ-эй райком комсомолой хүтэлбэрилхы кадрнуудые hургаха хэрэг гуримшуулаагүй байhаар. Тиимэhээ тэдэнэрынь даажа байhан тушаалдаа харюусалгагүйгөөр хандана.

Гол дутуу дундануудай нэгэн хадаа муугаар табигдаhан комсомолой политhуралсал болоно гээд партиин райкомой бюрогой тэмдэглэhэниинь зүб. Нёдондо 400 гаран комсомолшууд хаанашье hураагүй байгаа.

МҮРЫСӨӨ БҮРИ hАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

«Социалис мүрысөөнэй эмхидхэл саашаданьhайжаруулха тухай» тогтоол КПСС-эй ЦК-гай баталан абаhанhаа хойшо яhала ехэ саг үнгэрбэ. Энэ үе соо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком тэрэ тогтоолые бэелүүлэн, зарим тэды хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ гэжэ КПСС-эй Баргажанай райкомой бюро тэмдэглэбэ. Тэрэнэй заседани дээрэ профсоюзай райкомой социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ажалдаа коммунис ёhоор хандадаг байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ талаар юу хэhэн тухайнь зүбшэн хэлсэгдээ.

Онсолон хэлэхэдэ, профсоюзай райком эхин организацинуудые хүтэлбэрилгэеэ hайжаруулаа. Мүн ажалша коллективүүдэй түсэбүүд болон социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэхэдэнь урданайхиhаа hайнаар туhалдаг болоо.

Гэбэшье социалис мүрысөө хүтэлбэрилхэ талаар дутуу дунданууд бии гээд партиин райкомой бюро заагаа. Олонхи коллективүүдтэ мүрысөөнэй дүнгүүд болзор соогоо гаргагданагүй, олондо мэдээжэ болгогдоногүй. Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар анхармаар юумэн баhал хэгдэнэгүй. Зарим ажахынуудта ажалай журам муу байна. Жэшээлхэдэ, Бодоной, Баргажанай совхозуудта, Хилганын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта ажалай журам эбдэхэ, хуулида харша ябадал гаргаха ушар урда жэлнүүдэйхиhээ үсөөрнэгүй.

Коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн олохон профсоюзай организацинуудта муугаар ябуулагдадаг зандаа.

СОВХОЗ—1980 ОНДО

Борьёогой совхоз забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй хонидые үсхэбэрилдэг юм. Тус ажахын энэ талаар туйлаhан амжалтанууд олондо мэдээжэ болонхой aаб даа.

1976—1980 онуудта энэ совхозой хэр зэргээр хүгжэхэ байhаниие хараалhан түсэб КПСС-эй Зэдын райкомой бюрогой үзэмжэдэ табигдажа, зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Түсэбэй ёhоор Борьёогой совхоз 1979 ондо үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ завод болгогдохо юм. Тиихэдэ ганса «элитэ», 1 классай хонид эндэ үлэхэ. Хонин hүрэгынь 36 мянган толгойдо хүргэгдэхэ. Ингэжэ нооhо абалгаяа 400 центнерээр, мяха 600 центнерээр дээшэлүүлхэ болоно.

Гадна 2800 гектар бэлшээри, сабшалан ашаглалгада шэнээр оруулагдаха, гектар бүхэнhөөнь 30-аад центнер ногоо хуряадаг болохо. Мүн хонин ажалые электрижүүлхэ, оньhожоруулха, уhаар хангаха хэрэгые нарижуулха, элдэб барилгануудые хэхэ хэмжээ ябуулганууд түсэб соо оруулагданхай.

Тиигэжэ 1976—1980 онуудта тус ажахы товарна продукци гаргалгаяа 24,4 процент дээшэлүүлжэ, 2691 мянган түхэригэй олзо оруулдаг болохо юм.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ hУРАЛСАЛ

ҮЗЭЛ СУРТАЛ ДЭЛГЭРҮҮЛЭГШЭД

Байгша оной октябриин 15-да коммунистнуудай, комсомолшуудай, бүхы ажалшадай марксистско-ленинскэ hуралсал хүдөө нютагуудта эхилбэ. Марксизм-ленинизмын үндэhэн сурталые, мүнөөнэй обществын хүгжэлтын шухала шухала асуудалнуудые хэдэн зуу мянган хүн зон гүн гүнзэгыгөөр шудалжа эхилхэнь гээшэ.

Политическэ, экономическа hуралсалда гол шухала үүргэ дүүргэдэг хүн гэхэдэ пропагандист мүн болоно. Тэрэнэй теоретическэ бэлэдхэл, методическа шадабари хадаа хэшээлнүүдэй шанар тодорхойлдог байна бшуу. Теоретическэ материалнуудаа hайнаар мэдэхэ байгаад, тэрэнээ hурагша бүхэндэ ойлгуулха эди шэдитэй байхаhаа гадна, тэрээндэ hуралсаха, политическэ литература өөрөө уншажа ойлгохо шадабаритай болгохо гээшэ политическэ hургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдэй тон шухала шэнжэ шанар мүн. Эгээл нимэhээ пропагандистнартай хүдэлмэри ябуулха гээшэ партийна организацинуудай гол анхаралда байха асуудал болоно.

hүүлэй жэлнүүдтэ эрхим бэлэдхэлтэн хүнүүд пропагандистын ажалда дэбжүүлэгдэдэг, эдэнэрэй hуралсал тусхай гуримаар ябуулагдадаг болонхой. Политическэ hургуулинууд болон семинарнуудые хүтэлбэрилэгшэдэй 80 гаран процентнь дээдэ ба дүүргээгүй дээдэ эрдэмтэй зон, тэдэнэй олониинь пропагандистын хүдэлмэридэ дүй дүршэлтэй болонхойнууд. Партийна, совет, эрдэм ухаанай хүдэлмэрилэгшэд, арадай ажахын мэргэжэлтэд, дээдэ болон дунда hургуулинуудай багшанар энэ ажалда томилогдонхой.

hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй үедэ КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан политическэ, экономическа hуралсалай эхин, дунда ба дээдэ шатануудай пропагандистнарай семинарнуудые удаа дараалан үнгэргэhэн байна. Мүнөөнэй үе шатадахи партиин үзэл арталай шухала асуудалнууд болон зорилгонуудтай, КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политикын асуудалнуудтай эдэнэр танилсаhан, Москва городой Бауманска hунгуулиин округой hунгагшадай урда нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ шудалха методическа заабари абаhан байна. Мүн юhэдэхи табан жэлдэ Буряадай АССР-эй экономикэ болон культура хүгжөөхэ тухай материалнуудые абаа.

Партиин райкомуудай политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдэй, тэдэнэй методическа соведүүдэй зүгhөө теоретическэ болон методическа туhаламжа хэр үзүүлжэ шадаhаб, тэрээнhээнь пропагандистын ажалай аша үрэ дулдыдаха байна. Мүн пропагандистда hайнаар хүдэлхэ эрхэ олгохын тулада партийна организацинууд саг үргэлжэ оролдохо ёhотой.

А. БАИНОВ,
КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагшын орлогшо.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой партийна организацида партийна, комсомолой hуралсал, мүн бүгэдэниитын экономическа hуралсал эмхитэйгээр эхилбэ.

Байгша оной октябриин 1-нэй үдэр заводой 847 хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад партада hууба. Заводой хоёрдохи хүдэлмэришэн бүхэн hуралсалда хабаадана. 34 пропагандист болон методистнууд энэ үдэр түрүүшын хэшээл үнгэргэбэ.

Алексей Андреевич Лазарев экономикын эрдэм ухаа шудалдаг теоретическэ семинарые ударидагшаар гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэ инженер-конструктор мэргэжэлтэй хүн. Табан жэлэй саада тээ Эрхүүгэй политехническэ институт дүүргээ hэн. Мүн үнинэй пропагандистаар хүдэлжэ ябаhан А. Х. Мухраев, А. М. Перякина, В. И. Малтугуев, Н. М. Шадрина болон бусад хэшээл үнгэргэбэ.

Энэ жэлдэ тус заводто 16 hургуули, теоретическэ семинар, комсомолшуудай кружок, экономикын эрдэм шудалдаг hургуули, коммунис ажалай hургуули хүдэлжэ байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: пропагандист А. А. Лазаревые харанат. Экономикын эрдэм шудалдаг теоретическэ семинарай хэшээл боложо байна.

Н. ЕФИМОВ.
Зурагуудынь авторай.

НЮТАГАЙ ЖЭШЭЭ БАРИМТАНУУД

hуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй эсэс багаар ерэхэ жэлдээ бүхы ном hудараа, hуралсалай хэрэгсэлнүүдые бэлдэхэ гэжэ хэлсээ hэмди.

Хамтынгаа хүсөөр политическэ гэгээрэлэй кабинет байгуулха гэжэ шиидээ hэмди. Марксизм-ленинизмын классигуудай, партиин, Советскэ Союзай, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагшадай зохёолнууд энээн соомнай байха юм. Гадна техническэ хэрэгсэлнүүд эндэмнай байха. Эдэ бүгэдэ хадаа манай hуралсалда хамhабариин хэрэгсэлнүүд болоно, туhатайшье байхань лабтай. Бархан нютагай түүхэ, мүнөөнэй байдал домоглоhон стенднүүд, диаграммануд, зурагууд эндэ бии юм.

Манай hургуулида хизаар ороноо шэнжэлхэ музей байгуулагданхай. Энээн соо байhан материалнуудые hуралсалдаа үргэнөөр хэрэглэхэ хараатайбди. Жэшээнь, эртэ урда сагай ажахы тухай хөөрэлдэхэдөө, урда сагай ажалай зэр зэмсэг, мүн хүн зоной хубсаhа хунар хэрэглэлсэхэдэ яанаб. Имэ экспонадууд манай музейдэ яhалашье элбэг юм.

Теориин асуудал шудалхадаа, үзэл суртал бодото байдал хоёрой холбоондо ехэ hанаатаа табигдаха. Энэ зорилгоор статистикын материалнууд сельскэ Соведэй, манай нютагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой архивай материалнуудые хэрэглэхэбди. Ингэхэ зуураа эдэ тоо баримтануудые мини лэ имэ, тиимэ байгаа гээд дурдаад гарахагүй, харин ажалай бүтээсын дээшэлhэн тухай, ажахын олзо орошо тухай, тэрэшэлэн хүдөөгэй зоной, колхознигой, алба хаагшын булын бүридэл гэхэ мэтын социальна баримтануудые хэрэглэхэбди.

Нигэжэ нютагай тоо баримтануудые хэрэглэхэдэ, hурагшадые hонирхуулдаг, хэшээлнүүдые нүлөө ехэтэй болгодог гэжэ тодорхой. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли хэшээлээ олон янзаар үнгэргэхэ хүсэлэн бии.

hуралсалай энэ жэлдэ эндэхи хүн зоной дунда социологическа шэнжэлгэ хэжэ, нютаг зоной шажанда шүтэдэг ябадалыень тодорхойлхо зорилготойбди.

Г. ДАМБАЕВ.
Хүрэмхаанай аймагай Бэрханай дунда hургуулиин дэргэдэхи теоретическэ семинарые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин аймагай Үдын дунда hургуулиин багша, лектор-пропагандист В. Н. Болдырев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭНЭ МИНИИ — зайлашагүй хэрэг

Би арадай багшаар арбан хоёрдохи жэлээ ажаллажа байнаб. Коммунис партии намайе хүмүүжүүлhэн, дээдэ эрдэмтэй болоходом туhалаа.

КПСС-эй XXIV съезд манай арадай, тэрэ тоодо олон түмэн багшанарай урма зоригые бадараажа, улам ехэ эршэ хүсэ нэмээбэ. Мүнөө совет хүн бүхэн өөрынгөө ухаан бодол, хүсэ шадалые Эхэ оронойнгоо улам саашадаа hалбаран хүгжэхэ арюун хэрэгтэ зорюулна. Энэ эрмэлзэл манай эрхэтэн бүхэниие hайн hайхан ябадалда зоригжуулхаhаа гадна, эрхим дээдэ абьяастай болгоно бшуу. Коммунизмын үе сагай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэг манай ороной багшанарта даалгагданхай.

Багша гээшэ ганцал ном заааха хэрэгые hайн мэдэхэhээ гадна, залуушуулые коммунис ёhо заншалтай, эрхим дээдэ мэдэрэлтэй болгон хүмүүжүүлхэ уялгатай. hургуулидахи хэшээлнүүдhээ гадна, мүнөө сагай багша — олониитын хэрэгтэ эдэбхитэй, партиин тогтоол шиидхэбэринүүдые арад зондо тайлбарилан ойлгуулдаг эсэшэгүй лектор, эрхим агитатор байха зэргэтэй.

Би арба наймадахи жэлээ политическэ болон шэнжэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлдэг бүлгэмэй гэшүүн байжа, яhала олон лекци уншааб. Мүнөө түрэл партиингаа XXIV съездын Программа болон түүхэтэ шиидхэбэринүүдые нютагаархидаа тайлбарилан ойлгуулха гэжэ оролдоноб, саашадаа хөөрэлдөө, лекцинүүдые колхозой түб тосхонhоо гадна, холын малшадай дунда хэхэ хүсэлтэйб.

hаяхан областной партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ «Белоруссиин партийна организацида суртал бодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолтой дашарамдуулан, областной партийна организациин зорилгонууд тухай шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Энэ ехэ суглаанай шиидхэбэри манда, багшанарта сэхэ хабаатай зорилгонуудые табина.

Би партийна hуралсалай энэ жэлдэ пропагандистаар томилогдооб. Юрөөгэй дунда hургуулида теоретическэ семинар хүтэлбэрилхэ байнаб. Энэ семинарта 49 багшанар хабаадаха юм. Пропагандистаар томилогдоhон хадаа энэ хүндэтэй хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандажа, багшанарай политическэ болон ажалай эдэбхи дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хүсэл зоригоо шэглүүлхэ hанаатайб.

Белоруссиин партийна организацяар абтаhан тогтоол дотор совет багшын үүргэ тухай онсо тэмдэглэгдэнхэй. Мүнөө манай hургуулида 49 багшанар хүдэлнэ. Тэдэнэр энэ тогтоолтой танилсажа, тэрэниие бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараална.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй дунда hургуулиин багша, пропагандист.

ХАМhАБАРИИН ХЭРЭГСЭЛНҮҮД

Манай интернат hургуулиин дэргэдэхи теоретическэ семинарта hурагшад марксистско-ленинскэ философи, научна коммунизм шудалдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай семинарай хэшээлнүүд эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг байба. Хамтадаа 27 хүн, тэдэнэй 4-ниинь коммунист, 9-ниинь комсомолшууд, бэшэниинь партийнабэшэ эдэбхитэд юм. Эдээнэй 18 хүниинь дээдэ эрдэмтэй.

Манай үздэг асуудал хадаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй нягта холбоотой юм. Тиимэhээ өөhэдөө хүмүүжүүлэгшэ байhан туладаа эрдэмээ дээшэлүүлжэ, даалгагдаhан ажалаа эрхим hайнаар ябуулхые оролдогдоно гээшэ. Энэ зорилгоор марксистско-ленинскэ философи шудалхадаа, тэмэ бүхэнөө гүн гүнзэгыгөөр ойлгохо гэжэ оролдогдоно. Энэ зорилгоор хамhабариин хэрэгсэлнүүд — диафильмүүд, плакадууд болон бусад техническэ хэрэгсэл хэшээлнүүдтээ хэрэглэнэбди. Зарим hур... шухала шухала асуу... даар лекци, элидхэл... бэлдэхэ даалгабари үг...

Ажалшадые ко... ёhоор хүмүүжүүлхэ та... рим нэгэн темэнүүдые... хэлсэлгэ ехэ hонирхол... үнгэрдэг байба. Олон... хэлэдэг, hанамжа бодол... даа дурадхадаг юм. Эд... шанарай бодото ажал... туhатай байна. Багшан... Муратова, С. Б. Цырен... гуулиин партийна орган... секретарь Г. Д. Мы... Б. С. Галанов, Ц. П. ... Д. Ц. Будажапова, Д. Ч... нова гэгшэд hайн реф... дые, элидхэлнүүдые ба...

Мүнөө жэлдэ hур... улам hайнаар ябуулжа... шадай дунда ябуулагд... литическэ хүдэлмэридэ... хитэйгээр хабаадалсаха...

А. БАЛДА...
Хэжэнгын интер... hургуулиин теорети... семинарые хүтэлбэри...

hАНАЛ ЕХЭЭР ТАБИГДАХА

Хүдөө нютагуудта партийна, экономическа бүгэдэ ниитын hуралсалай жэл эхилбэ. Олон мянган хүн зон — коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд, комсомолшууд политическэ эрдэмээ дээшэлүүлжэ оробо. Предприятинууд, колхозууд болон совхозуудта олон мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад экономикын эрдэм ухаа шудалжа эхилбэ. Эдэнэртэй хамта олон зуугаад пропагандистнар — марксистско-ленинскэ суртал дэлгэрүүлэгшэд энэ үдэр олон зониие hургажа эхилбэ.

«Белоруссиин партийна организацида суртал бодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой эрилтын ёhоор энэ жэлдэ марксистско-ленинскэ hуралсалда, экономическа бүгэдэ ниитын hуралсалда хүдэлхэ пропагандистнарые шэлэжэ томилхо хэрэгтэ партийна организацинууд ехэ hаналаа табиhаң байна.

Политическэ, экономическа hуралсал эмхидхэхэ тухай, пропагандистнар тухай хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент партиин райкомуудай политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшанарта хандаhан байна.

А. Г. Задорожный, партиин Хяагтын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша:

Коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй марксистско-ленинскэ hуралсалда, экономикын эрдэм шудалха хэрэгтэ улам ехэ эрилтын табигдажа байhаниинь ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, ажалшадые коммунис үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ политическэ hуралсал тон шухала hуури эзэлдэг байна гээд. Белоруссиин партийна организацяар абтаhаң тогтоол дотор заагдана. Тиимэ hэн тулань мүнөө жэлдэ партийна hуралсалые hайнаар эмхидхэхэ, аша үрэ ехэтэй болгохо хэрэгтэ онсо анхарал табигдаха юм. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада пропагандистнарые шэлэжэ томилхо, тэдэнэрэй эрдэм дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулхабди.

hургуулинууд, кружогууд, теоретическэ семинарнуудые хүтэлбэрлэгшэдэй олонхинь дээдэ эрдэмтэй зон юм. Олон жэлдэ энэ ажалда хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоhон хүнүүд мүн лэ олонхинь болоно. Хүтэлбэрилхы тушаалтад: предприятинууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, арадай ажахын мэргэжэлтэд, багшанар эдэнэй дунда бии.

Пропагандистнарта ямар туhаламжа үзүүлэгдэхэб гэхэдэ, иимэ: hуралсалай жэлэй туршада эдэнэртэй ябуулагдаха хүдэлмэриин түсэб табигданхай. Нэгэ талаhаа пропагандистнарта теориин асуудалаар туhаламжа үзүүлэгдэхэ, партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедэй эмхидхэдэг семинарнуудта манай пропагандистнар хабаадалсаха. Мүн райкомдоошье эдэнэрэй hуралсал эмхидхэхэбди. Нүгөө талаhаа методическа туhаламжа үзүүлхые оролдохобди. Нэмэл хэшээлнүүд үнгэргэгдэхэ, дүй дүршэлөө андалдаха ябадал эмхидхэхэбди, согсолхобди, hайн hайн хэшээлнүүдые магнитофондо бэшэжэ абахабди. Гадна кабинедэймнай дэргэдэ 11 хүнhөө бүридэhэн методическа совет байгуулагданхай. Гэшүүн бүхэндэ партийна организацинууд даалгагдаа. Иимэрхүү хүдэлмэри пропагандистнартай ябуулагдаха юм.

hуралсалай шэнэ жэл эхилхээр бэлэн болонхой. Эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдээ. hургуулинууд, кружогууд, теоретическэ семинарнууд дууhан бүридүүлэгдэнхэй. Хамта дээрээ 4020 хүн партада hууханьь. Айгай партийна эдэбхитэдэй hургуулида 125 хүн hураха, нёдондо 65 хүн байhан юм.

Э. З. Долхонова, КПСС-эй Загарайн райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша:

— Бидэнэршье пропагандистнарта ехэ hаналаа табинабди. Олонхинь үнинэй хүдэлжэ байhан зон юм. Тиигэбэшье шэнэ хүнүүд пропагандистнарай бүлэдэ нэмэжэ орооhон байна. Хорёод жэлдэ энэ ажалда хүдэлhэн дүршэл ехэтэй хүнүүд манайда олон. Жэшээнь, Онохойн дунда hургуулида Н. В. Ключерев, Элхиин автомобиль заhадаг заводто И. Г. Тулохонов, түмэр замай Горхоной узелда Н. Ж. Дамбиев, Онохойн модоной комбинадта Н. Ф. Опак гэгшэд пропагандистаар үнинэй хүдэлдэг юм. Эдэнэрэй хэшээл бүхэн үнэхөөрөө hайнаар үнгэрдэг. Олон хүтэлбэрилэгшэд энэ ажалда хабаадуулагданхай. Онохойн совхозой директор Ф. И. Савельев, Эрхирагэй совхозой директор С. В. Сониев, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. Ц. Нимаев болон бусад тушаалтад политическэ, экономическа hургуули, теоретическэ семинар хүтэлбэрилдэг юм.

Ниитэ эдэбхитэдэй ... хүдэлдэг политическ... рэлэй кабинедүүд h... эмхидхэхэ, пропаганд... ташье, hурагшадташье... ха талаар ехэ юума... байдаг. Томо томо ... комитедүүдэй дэргэд... иимэ кабинет хүдэл... даг.

Эдэ үдэрнүүдтэ пр... дистнарыешье, кабин... даагшанарые, партийн... низацинуудай секре... рые суглуулжа хө... бди. Партиин райком... лон мүн эдэ кабин... түсэб табигданхай. Эн... методическа хэмжээ... раалагдана. Проп... нар, политинформат... таторнуудта туhалам... лэгдэхээр түсэбл... Кабинедүүд тон ... түхеэрэгдэнхэй, гоё... Бүхы юумэн бэлэн, ... лэ партийна hуралса... хүн, тэдэнэй 1755-ни... мунист, 2725 хүн эд... шудалха hургуулида... жа эхилхэнь.

МОЛДАВИИН ГАЗАР ДЭЭРЭХИ hАЙНДЭР

Сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци Кишинёвто болобо

Гайхамшагта hайндэрөө — Молдавиин ССР-эй байгуулагдаhаар ба Молдавиин Компартиин тогтоогдоhоор 50 жэлэй ойе нарата республикын ажалшад тэмдэглэжэ байна. Кишинёвто болоhон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ Молдавиин ажалшадай, бүхы совет хүнүүдтэл адли, зүрхэ сэдьхэлдэ халуунаар hайшаагдаба.

Коммунис байгуулалтада Молдавиин ажалшадай хэhэн хубитада үндэр сэгнэлтэ үгэhөөрнь урмашан баясажа, республикын ниислэл хотын хүн зон, олон хото городуудhаа, хүдөө нютагуудhаа ерэhэн хүнүүд октябриин 12-то Кишинёвой Илалтын талмай дээрэ суглараба. Сэрэгэй парад ба ажалшадай hайндэрэй демонстраци эндэ болоо.

Үглөөнэй 10 саг. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй ерэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ, удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар угтаа.

Нүхэд В. В. Щербицкий, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Молдавиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. И. Бодюл, республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Ф. Ильяшенко, Молдавиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. А. Паскарь, союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай нэгэдэхи секретарьнар, ойн hайндэртэ хабаадахаяа ерэhэн бусад делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Молдавиин Компартиин ЦК-гай бюрогой гэшүүд, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшонор Түбэй трибунада гараба.

Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ВКП-гэй Пловдивско окружкомой нэгэдэхи секретарь Дража Вылчева байлсаа.

Кишинёвой гарнизоной ба Улаан тугта Одессын сэрэгэй округой частьнуудай парад эхилнэ. Аха үетэнэй дайшалхы алдар солые уг залгамжалан үргэлжэлүүлэгшэд — залуу сэрэгшэд жэгдэ алхамаар талмай дээгүүр үнгэрнэ. Дайшалхы, политическэ бэлэдхэлэй отличнигууд — мотострелогууд, десантнигууд, хилын харуулшад энээгүүр гарана. Бронетранспортернуудай жагсаалнууд, артиллери, ракетнэ сэрэгүүдэй подразделенинүүд аргаахан дабшана.

Сэрэгэй жагсаалай аялга хүгжэм намдаба. Нүхэр Л. И. Брежневые, hайндэрэй бусад хүндэтэ айлшадые халуунаар хүндэлжэ, элдэб үнгын сэсэгүүдтэй ехэ корзина бариhан республикын элитэ мэдээжэ хүнүүд бүхы талмай дээгүүр гаража, Түбэй трибуна тээшэ ошоно.

Союзна республикануудай тугуудые бариhан хүнүүд талмай дээрэ гарана.

Соведүүдэй ороной ба тэрэнэй таhаршагүй хуби — Молдавиин Совет Социалис Республикын түүхые эдэнэр зураглан харуулна.

hайндэрэй демонстраци эхилбэ. Республикын элитэ мэдээжэ хүнүүд — гурбан ордено Молдавиин ССР-эй, Кишинёв хотын тугуудые, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалтануудые туйлаhанайнь түлөө түрүү коллективүүдые шагнаhан тугуудые бариhан Социалис Ажалай Геройнууд тэрэниие нээнэ.

КПСС-эй дотоодын ба гадаадын сэсэн мэргэн политикые халуунаар hайшааhан панно, транспарантнуудые демонстрацида хабаадагшад барижа ябана. Соведүүдэй ороной аха дүү ... хүсэн түгэс хани ... тухай үреэлэй үг... дэлнэ, КПСС-эй ... съездын шиидхэбэ... амжалтатайгаар ... байhан тухайдаа ...

Хүдэлмэришэд, ... гууд, эрдэмтэд, ур... шод, уран зураа... тистнууд демонстр... жагсаалда ябана... тулюур, үзэг бэшэ... гүй байhанаа 50 ... ша соо хүгжэнги ... туратай, мүнөө... наукатай болотор... хүгжэhэн Молд... бэлигтэнээр олон ...

Жагсаалда ябаг... довеняска» хатар ... түргөөр наадана. ... май асари ехэ ... шэнги болошоно. ... Эхэ оромни үргэ... лэ!» гэhэн хүгжэм... тайгаар сууряата...

Илалтын талмай... болоhон hайндэрэй ... совет арадуудай ... бата нэгэдэлтэй, ... хани барисаатай, ... партида, коммун... тал hургаалда үн... най толотомо гэр...

ТАСС-ай тус...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...то болоhон ажал... дэрэй демонстра...
(ТАСС-ай зур... леграфаар абтаба).

ДЭБХИ ҮСХЭЛЭЙ РШОН БАЙДАЛДА

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

…дэхи табан жэлэй тү… даабаринуудые амжал-гаар дүүргэхэ хэргэтэ …дадай ниитын эмхинүү… гээн болохо профессио-…а союзуудай оруулха …тань тон ехэ. Тиимэһээ …е үедэ тоосоото һунгал-… суглаануудай боложо …л байхада. харюусал-…хаһа тулажа ерээ гэ-…офсоюзай организаци-…й хүтэлбэрилэгшэд …ойлгожо, энэ шухала …рние ажалшадай поли-…скэ эдэбхиин оршон бай-…а үнгэргэхэ зэргэтэй бо-… гэшэ.

…хөөрөөшье, тоосоон ба …та коллектив бүхэнэй …йдалай тон шухала …нь юм. Эдэ суглаанууд …хэгдэһэн хүдэлмэриин …үүд согсологдохоһоо гад-…рээдүйдэ бэелүүлэгдэхэ …тонууд хараалагдана. …даа ябуулагдаха хүдэл-… программа тодоруу-…на.

…рофсоюзуудай тоосоото …лтын суглаануудые эм-…гээр, аша үрэ ехэтэй …ар үнгэргэхэдэ туһалха …ол ВЦСПС-эй Прези-… баталан абаа һэмнай. …һээ уламжалан проф-… комитедүүд тоосоото …тынгаа суглаанууд дэ-…ПСС-эй XXIV съездын …һээ хойшо парти, пра-…льствын абаһан шиидхэ-…рүүдые бэелүүлхэ хэрэг-…нхаралаа хандуулжа, …союзуудай үүргэ сааша… дээшэлүүлхэ бодото …э ябуулгануудые ту-… ёһотой.

…нөө профсоюзай бүлэ-…й тоосоото һунгалтын …ануудые дүүрэжэ, цехо-…организацинуудай, фаб… заводуудай, колхоз, …зуудай, эмхи зургаануу-…профсоюзай комитедүүд …өөо хэжэ эхилээд бай-…

…рофсоюзай бүлэгүүд бо-…эхин организацинуудай …э үгтэһэн эрхэ түлөө-… дүүрэнээр хэрэглэ-…ажахын болон соёл куль-… али бүхы һалбари-… хүгжэлтэдэ, ниитын …айдалда эдэбхи үүсхэл-…үлөө үзүүлдэг болоһые … суглаанууд гэршэлнэ.

…окомотив-вагон заһаба-…н, прибор бүтээлгын, …лопно заводуудай, на-…самбын комбинадай бо-…ромышленна бусадшье …приятинуудай профсоюзай …онхи бүлэгүүд болон …дай, организацинуудай …ануудай эмхидхэл һайн-…ар, һонирхолтойгоор үн-…дэнэ. Мүн Шэнэ Бэ-… авто-заһабарилгын …шье (профсоюзай зав-…й түрүүлэгшэ М. К. …ин) энэ шухала ажал …а һайнаар үнгэргэнэ.

…шээлхэдэ, энэ заводой …союзай 24 бүлэгэй, це-… 8 организациин тоо-… һунгалтын суглаанууд …о үнгэрөө. Тиихэдэ …союзай гэшүүдэй 95 …нтнь суглаандаа ерэ-… 320 хүн үгэ хэлэһэн …

…лүйн цементнэ заво-…ментын бүридэлдэ оро-…йлнүүдые шатаалгын … Кравцовой, Плюсни-… даадаг халаануудай …союзай бүлэгүүдэй суг-…удта профсоюзай бүхы …д ерээ. Хориин айма-… һургуулинуудта проф-… 696 гэшүүдэй 678 … суглаандаа хабаадал-… Энэмнай 97,4 процент …о.

…най республикын фер-…удай, отделенинүүдэй …союзай бүлэгүүдэй гэ-…й 89 процентнь суг-…да ерэһэн байха юм.

…ргуулинуудай профсою-…хин организацинуудай …нүүд багшанарай ав-… зүблөөнүүдэй һүүлдэ …гдаа һэн. Тиихэдээ …союзай гэшүүдые суг-…ада ехэ бэлэн байһа-… элирээ. Иигэжэ Кеме-… багшанарай үүсхэл …шье республикада нэб-…гдэбэ.

…юзай аша туһань үшөө …шээ дээрэһээ элирнэ. …тын һүүл багта тоосоо-… һунгалтын суглаануу-…үнгэргэхэдэ профсоюзай …эдые богони болзор …ргаха арга боломжо …болоно. Жэшээлхэдэ, …инуудай профсоюзай …ной түрүүлэгшэнэр, …һүүд, ниитэ-ажахын, …культурын ажал ябуул-…миссинуудай түрүүлэг-… һуража үрдеэд байна. …офсоюзай гэшүүдэй … түсхэл улам дээшэ…

лээ гэһэн тобшолол тоосоото һунгалтын суглаануудай жэшээ дээрэһээ хэлтэй болоно. Элидхэлнүүдые зүбшөн хэлсэлгэдэ олоороо хабаадалсажа, коллективэйнгээ түлөө үнэн зүрхэнһөө һанаагаа зобожо, ажал хүдэлмэриеэ саашадань яажа һайжаруулхаб гэһэн бодол хүн бүхэнэй ухаан бодол хүлгүүлнэ. Тиимэһээ тон туһатай дурадхалнуудые оруулна, хурса мэргэн шүүмжэлэл хэнэ. Профсоюзай хүдэлмэри бүри аша ехэтэй болгоходо энэ ушар туһатай байха.

Мүнөө жэлдэ ганса эхин организацинууд тоосохо бэшэ, мүн нэгэдэмэл, районно, областной профсоюзуудай комитедүүд, хизаарнуудай, областьнуудай соведүүд, гурбан жэлэйнгээ ажал ябуулгые зүбшэхэ болоно.

Тиимэһээ тус организацинуудай хүдэлмэритэй ажалшадые танилсуулхын тулада профсоюзай комитедүүдэй, соведүүдэй гэшүүд хүдэлмэришэд болон таряашадтай уулзажа, ажал тухайгаа хөөрэхэ юм. Энэ хэмжээ ябуулга областной организациин хүдэлмэри һайжаруулхада тон шухала юм.

Мүн тоосоото суглаанууд дээрэ ганса профсоюзай хүдэлмэри хэлсэгдээд дүүрэхэ ёһогүй. Энээнһээ гадна юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ хойшо гүрэнэй түсэбүүдэй хэр дүүргэгдэжэ байһаниинь анхаралда абтажа, энэ шухала хэрэг һайжаруулхада нүлөөлхэ бодото хэмжээ ябуулганууд хараалагдаха зэргэтэй.

Тиихэдэ коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, гүрэнэй болон ажалай журам һайжаруулха талаар хэгдэхэ хүдэлмэридэ гол анхарал хандуулагдаха.

Социалис мүрысөөн ажалшадай коллективүүдэй ажал хэрэгтэ горитой нүлөө үзүүлдэг хүсэн гэжэ хүн бүхэн ойлгоно. Тиимэһээ тэрэнэй аша туһые дээшэлүүлхые оролдохо гэшэ профсоюзуудай нангин уялга болоно.

Түрүү эдэбхи үүсхэл дэмжэжэ, абаһан социалис уялгануудаа, угтамжынгаа түсэбүүдые коллективүүдэй дүүргэхэдэнь нүлөөлэн туһалха эрхэ байдал байгуулхые оролдохоһоо гадна, ажалдаа коммунис ёһоор хандахаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ зорилго табигдана.

Мүнөө үедэ манай обществын гэшүүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл бүри дээшэлээ. Тиимэһээ тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ элдэб комиссинуудай, НТО-гой, ВОИР-ай соведүүдэй, ПДПС-эй гэшүүдтэ болон хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха шухала.

Манай республика соо ганса профсоюзай һунгагдамал эдэбхитэд 15 мянгаад хүн болодог. Эдэнэр тус суглаанууд дээрэ хэһэн хүдэлмэри тухайгаа тоосожо, ажалшадай үзүүлһэн этигэл найдабарие хэр харюулжа байһанаа харуулха болоно.

Эдэ суглаануудай үедэ профсоюзай эхин организацинуудай, бүлэгүүдэй хүдэлмэрие һайжаруулха, ажалайнь онол аргануудые улам хүгжөөхэ тухай, ажалшадые үйлэдбэри болон ниитын хэрэг хүтэлбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр элсүүлхэ тухай үргэнөөр хөөрэлдэхэ, зүбшэхэ гэшэ мүн лэ шухала.

Гадна хүмүүжүүлгын, политическэ, соёл культурын хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулагдана, хандуулагдахашье. Мүн ажалша коллективүүдэй, илангаяа бригада, участок, отделени, фермэ, халаан бүхэнэй үүргэ саашадань дээшэлүүлхэ зорилго сагай эрилтээр табигдана.

Иигэжэ профсоюзай организацинууд хадаа манай агуу партиин дайшалхы туһалагша байһанаа дүүрэнээр гэршэлхые оролдохо болоно. Тиихэдээ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхэ хэрэгые хүдэлмэриингөө гол шэглэл болгохо зэргэтэй. Энээндэ профсоюзай эмхинүүдэй тоосоон ба һунгалта горитой нүлөө үзүүлхэ.

Л. АНТОНОВА,
облпрофсоведэй президиумэй секретарь.

Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Украинын ССР-ые сүлөөлһөөр 30 жэлэй ой октябриин 14-дэ гүйсэбэ

Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Украинын ССР-ые Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойе совет арад октябриин 14-дэ тэмдэглэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Украинын газар дээрэ фашис сэрэгүүдтэ эсэргүүгээр шанга байлдаануудай болоһониинь элеэр һанагдана.

1943—1944 онуудай үбэлэй байлдаануудай үеэр немец-фашис сэрэгүүдэй урда талын стратегическэ бүлэглэлые совет сэрэгүүд һамна бута сохин, гансал Украинын баруун талые ба Крымые бэшэ, харин Украинын ССР-эй баруун областьнуудай ехэнхи хубиие сүлөөлһэн байгаа. 1944 оной апрель һарын тэн багта 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд шэнэ добтолгонуудые хэхээр бэлдэжэ эхилбэ.

1944 оной зун Белоруссида манай сэрэгүүдэй амжалтатай добтолгонуудые хэһэнэй ашаар Советскэ Союзай Маршал И. С. Коневой командалдаг 1-дэхи Украинска фронтын добтолгодо таарамжатай байдал тохёолдохо байха гэжэ Ставкын түсэбөөр хараалагдаа һэн.

Белоруссида сэрэгүүдэйнгээ һамна бута сохиулһанай һүүлээр немец-фашис командовани Украинын баруун областьнуудһаа 6 дивизи (эдэнэй гурбаниинь танкова дивизи) тиишэ хаяха баатай болоо һэн. Иигэжэ 1-дэхи Украинска фронтдо эсэргүүгээр дайсанай табиһан хүсэн нилээд һуладуулагдаһан байгаа. Гэбэшье энэ фронтын урдаһаа дайсан яһала ехэ хүсэ хаяһан юм: ябаган сэрэгэй 34, танкова 5, моторизованно 1 дивизи.

«Хойто Украина» гэһэн бүлэг арминуудта 600 мянга гаран хүн, 900 танк ба ехэ буу, 6300 зэбсэг хэрэгсэл ба миномет, мүн 700 самолет бии байгаа. Карпадай шэлын бооридо гитлеровскэ сэрэгшэд 500 километр хүсэтэ бэхилэлгэ хээ һэн. Стратегическэ шухала пункт — Львов хотые хамгаалгада ехэ анхаралаа хандуулаа һэн.

Ставкын директивэй ёһоор, 1-дэхи Украинска фронт хоёр сохилто хэхэ ёһотой байгаа. Львов тээшэ добтолго хэхын тула фронтын хүсэнүүдэй частьнууд Станислав тээшэ добтолхо байба. Байлдаанда орохынгоо урда тээ фронт 80 дивизитэй, танкова ба оньһожоруулагдамал 10 корпустой, танкова ба оньһожоруулагдамал 4 бригадатай, 14 мянган зэбсэг хэрэгсэл, миномедтой, 2 мянга гаран танк ба самоходно-артиллериин түхеэрэлгэтэй байгаа. Генерал С. А. Красовскиин командалдаг агаарай 2-дохи арми ябаган сэрэгшэдые дэмжэһэн юм. Тус арми 3 мянга гаран самолетдой бэлэй.

Сэрэгшэд урма зоригтой

СОВЕТ СЭРЭГҮҮДЭЙ АЛДАРТА ИЛАЛТА

А. М. ВАСИЛЕВСКИЙ,
Советскэ Союзай Маршал,
Советскэ Союзай хоёр дахин Герой

байгаа. Ушарынь юуб гэбэл, Белоруссида. Карелиин хоолойдо манай сэрэгүүдэй туйлаһан амжалтанууд тухай баярта мэдээсэлнүүдые радио үдэр бүри мэдээсэжэ байгаа бшуу. Энэнь сэрэгшэдтэ этигэл найдабари түрүүлээ. Сэрэгшэд Эхэ оронойнгоо урда уялгаяа нангинаар дүүргэжэ, интернациональна зорилгонуудые шиидхэхээр бэлэн байба.

Июлиин 13-най үглөөгүүр добтолго эхилбэ. Генерал В. Н. Гордовой 3-дахи гвардейскэ армиин, генерал Н. П. Пуховай 13-дахи армиин түрүү отрядууд Рава тээшэ добтолбо. Генерал П. А. Курочкинай 60-дахи арми, генерал К. С. Москаленкын 38-дахи арми июлиин 14-дэ урда захаар Львов тээшэ добтолбо. Рава шадар шанга байлдаанууд болоһон.

Байлдаанай хойто захаар июлиин 16-да генерал В. К. Барановай морито-оньһожоруулагдамал бүлэг, июлиин 17-до генерал М. Е. Катуковой 1-дэхи гвардейскэ танкова арми добтолжо, дайсанай хамгаалалтые сүмэ сохёо һэн. Совет морин сэрэгшэд, танкистнууд Ярослав тээшэ эршэтэйгээр добтолжо, дайсанай Бродско бүлэглэлые хойгуурнь хүреэлхэ гэһэн байгаа.

Львов тээшэ хэгдэһэн добтолгодо танкова арминуудай байлдаан орёо байдалда үнгэрөө. Ушарынь юуб гэбэл, 60-дахи арми фашистнуудай хамгаалалтые сүмэ сохижо, 4—6 километр гүнзэгырэн ороод байгаашье һаань, 3-дахи гвардейскэ танкова армиие командалагша генерал П. С. Рыбалко эрэлхэг шиидхэбэри гаргажа, июлиин 16-най эртэ үглөөгүүр армияа энэ участок дээгүүр байлдаанда оруулаа һэн. Энэ шиидхэбэриень фронтын Сэрэгэй Совет батал һан байгаа. Июлиин 17-ной үглөөгүүр энэ армиин хойноһоо генерал Д. Д. Лелюшенкын 4-дэхи танкова арми урагшаа дабшажа захалба.

Добтолгоёо улам хүгжөөн, 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд энэ фронт дээрэ дайсанай хамгаалалтые 200 километр үргэнөөр сүмэ сохижо, 50—80 километр гүнзэгырэн ороод. Брод шадар дайсанай 8 дивизиие хүреэлһэн байгаа. Баруун Буг гэжэ мүрэниие гаталаад, Польшын газар дайда дээрэ гаралга шухала ушар болоһон байна.

4-дэхи танкова армиин сэрэгүүдэй добтолго илангаяа амжалтатай байһан юм. Июлиин 22-ой үглөөгүүр тэрэнэй түрүүшын частьнууд Львовой урда захада хүрэбэ. Хотын үйлсэ гудамжануудта шанга тэмсэл болоо һэн. 63-дахи гвардейскэ бригадын Т-34 түхэлэй «Гвардия» гэжэ танкын экипажай баатаршалга түүхэдэ ороо бэлэй. Лейтенант А. Н. Додонов тэрэниие командалһан байгаа.

6 үдэрэй турша соо хотодо эрэлхэг зоригто экипаж дайсантай тэмсэхэдээ, фашис 100 гаран солдат, офицерые үгы хэһэн, дайсанай хуягта найман машина һандааһан байгаа. Дайнай һүүлээр Львов хотын Ленинэй үйлсэдэхи үндэр табсан дээрэ энэ танк табигдаа һэн. Тэрэ фашис булимтарагшадтай тэмсэлдэ совет сэрэгүүдэй гаргаһан жэшээлэшэгүй баатаршалга тухай һануулна.

Манай танкова арминуудай Львовой баруун ба урда захада гарахадань, 60-дахи армиин зүүн тээһээ добтолходонь, Львов хотые барижа байһан дайсанай бүлэг сэрэгүүд хүреэлгэдэхэ аюулда ороо һэн. Тиимэһээ дайсан гэдэргээ сухарижа захалба. Июлиин 27-до энэ хото дайсанһаа сүлөөлэгдэһэн байгаа. Энэ үдэр генерал А. А. Гречкын командалдаг 1-дэхи гвардейскэ арми Станислав хотые (мүнөө Ивано-Франковск) сүлөөлөө һэн.

Львов хотые сүлөөлхын түлөө байлдаануудай үеэр нюуса байдалда орогшод, партизанууд совет сэрэгүүдтэ ехээр туһалһан байгаа. Нютагай хүн зон мүн лэ ехэ туһа хүргөө.

Карпадай шэлын бооридо добтолгоёо хүгжөөн, совет сэрэгүүд Украинын ССР-эй һүүлшын районуудһаа дайсаниие үлдэн намнаба. Иигэжэ Львовско-Сандомирска ябуулгые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй ашаар 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд фашизмһаа Совет Украиные сүлөөлхэ хэрэгые дүүргэһэн юм. Дайсанай 32 дивизи һамна сохигдоһон, 8 дивизи бүрин үгы хэгдэһэн байгаа.

Украинын ССР-ые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта манай сэрэгшэд совет буу зэбсэгэй алдар солые арьбадхаһан, дайшалхы үндэр мэргэжэл шадабари харуулһан, баатаршалга гаргаһан байгаа. Олон арбаад мянган солдат, офицер правительственна үндэр дээдын шагналда хүртөө һэн.

(ТАСС).

БУРЯАД АЯЛГА — ХАЛЬМАГ ОРОНДО

Буряадай «Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамбль манай Хальмагта дахинаа айлшалжа ерэбэ. Хани нүхэдэймнай искусствын түлөөлэгшэд мүнөө шэнээр зохёогдоһон зүжэг наада асараа.

Манай Хальмагта үнинэй суурхаһан, харагшадай зүрхэ сэдьхэл доһолгон баясуулдаг бэлигтэй бэрхэ артистнар, жэшээнь, РСФСР-эй габьяата ба Буряадай АССР-эй арадай артистка Чимита Шанюшкина, РСФСР-эй арадай артист Баир Егоров, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Клавдия Шулунова гэгшэдэй гүйсэдхэһэн аялга дуун, уян нугархай хатар хүн зоной зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгөө.

Гадна бэлигтэй залуу артистнар Ксения Игнатьева, Владимир Шагжиев гэгшэд харагшадые баясуулна. Ирагуу һайхан хоолойтой Владимир Шагжиевые илангаяа халуунаар угтажа, альга ташалган нилээд удаан замхаагүй. Тэрэнэй уянгатуулан гүйсэдхэһэн буряад дуунууд гоёор зэдэлжэ, харагшадта тон дүтэ, танил шэнги һанагдаа бшуу. Буряадай АССР-эй габьяата артистнар Эрнест Матоваров Капитон Халбаев хоёр «Дүрэ зураг» гэжэ хатар жэншэдгүй һайнаар, сортоотой шадамараар гүйсэдхэжэ, бултанай дурые буляажа шадаа. Тиихэдэ Буряадай АССР-эй арадай артисткын уянгата ирагуу хоолой урма зориг бадаруулһан байна. «Шэшэрдэг» гэжэ хальмаг хатарай гүйсэдхэгдэхые хүлеэжэ ядаашад олон байгаа. Энэ хатар хальмаг арадай абари зангые, маяг шэнжые онсо зураглан харуулна бшуу. Тиигэжэ ендэр дээрэ РСФСР-эй арадай артист Баир Егоровой хүнгэхэнөөр гэшхэлһээр гарахалаарнь, «Шэшэрдэг» хатар гүйсэдхэгдэхэнь гэжэ соносхобо. Альга ташалгын нэержэ, хальмагуудай дуратай артистаяа хани халуунаар угтажа байһаниие гэршэлээ бэлэй. Сортоотой хатар гүйдэлдөө орожо, харагшад амяа даранги хаража һуугаа һэн.

Концертын түгэсхэлдэ РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкина ород, буряад дуунуудые зэдэлүүлжэ, хонгёо гоё хоолойтой байһанаа үшөө дахин харуулаа. Хальмаг дуунуудые хангюурдан зэдэлүүлхэдэнь, хүнүүд нэгэл тиимэ уян бодолдо эзэлэгдэнхэй, бэе бэеэ харалсажа һуугаа һэн. Зүгөөр буряад, хальмаг аялга дуунай бэе бэедээ дүтэрхы, талаар дүүрэн зэдэлхэ аялга хүгжэмтэй байһаниие мэдүүлнэ. «Нюдля» гэжэ дуунда манайхин илангаяа дуратай юм. Энэ дууе Чимита Шанюшкина одоо сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуулажа, нэрьемэ альга ташалганда хүртөө. Уданшьегүй ендэр дээрэ РСФСР-эй ба Хальмагай АССР-эй габьяата артистка Улан Барбаевна Эренценова гаража, баярай тэмдэг болгожо, буряад дууша басаганда баглаа сэсэг барюулаа.

Буряад композитор Анатолий Андреев хальмаг аялга дуунуудые эблүүлэн зохёоһон байна. Энэнь хальмаг хүгжэмые баяжуулна.

Буряад аялга-дуун манай Хальмагай һуурин, нютаг бүхэндэ зэдэлнэ. Элистэ хотодо «Байгал» ансамблиин зүжэг наада харуулжа эхилхын урда телевизор харагшад баясаа һэн. Ушар юуб гэхэдэ, Чимита Шанюшкина композитор Анатолий Андреев хоёрой концерт телевиденеэр харуулагдаа бшуу.

«Байгал» ансамблиин артистнар Элистэ хотын стадион дээрэ концерт үгэлсөө. Энэ концертдэнь манай оронoй мэдээжэ дуушад Муслим Магомаев, Лев Лещенко, Валентина Толкунова болон бусад хабаадалсаа. РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкина хэды олон дуунуудые гүйсэдхөө, бүлэг буряад басагад хатар хатараа.

Мүнөө «Байгал» ансамбль республикымнай хүдөө нютагуудаар ябажа, зүжэг наада харуулжа байна. Буряад нүхэдөө хаанашье хани халуунаар угтана, баглаа сэсэгүүдые барюулна. Буряад артистнарай хододоо айлшалан ерэжэ байхые хүдөөгэйхид урина.

Иигэжэ буряад артистнарай концерт наадан манайда урагшатайгаар ябажа байна.

А. ДРИЧЕНОВ,
«Хальмаг үнн» газетын корреспондент.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хальмагай АССР-эй хүдөө ажахын министр В. П. Дорджиев РСФСР-эй габьяата артистка Ч. Г. Шанюшкинатай хөөрэлдэжэ байна. 2. Буряадай хатарша басагад Элистын стадион дээрэ хүндэлэлэй дүхэриг хэжэ ябана.

Авторай фото.

СОВЕТ ЭРДЭМТЭДЭ — ФРАНКЛИНАЙ МЕДАЛЬ

Дубнадахи ядерна шэнжэлгэнүүдэй нэгэдэмэл институдай директор, академик Н. Н. Боголюбов США ошохоёо Москваһаа мордобо. 1974 ондо механикада ехэ шэнжэлгэ хэһэнэйнь түлөө совет эрдэмтэдэ Франклинай медаль барюулагдаха байна. Энэ һалбарида Боголюбовай хүдэлмэри эгээн элитэ ехэ гэжэ мэдэрэгдээ.

Франклинай медаль 1914 ондо бии болгогдоо һэн. Эдисон, Резерфорд, Бор, Ипланк, Энштейн, Ферми, Капица болон бусад энэ медаляар шагнагдаһан түүхэтэй.

(ТАСС).

ШҮЛЭГ БҮХЭН ЗОХЁОЛ БОЛОДОГГҮЙ

Редакцида ороһон шүлэгүүдэй шэнжэлэл

«Зохёохы ажалаа, сэхыень хэлэхэдэ, шүлэг найруулгаһаа эхилһэн хүм. Бэшэһэн шүлэгүүдээ түрүүшээр редакцида эльгээхэеэ аягүйрхэдэг байгааб. Юуб гэхэдэ, сугтаа шүлэг зохёогоо болодог нүхэдни эльгээжэ туршаһан байгаа. Редакциһаа абаһан харюунуудтайнь танилсаад үзэхэдэмни, хуухымни үһэн үрзыхэдэл гээд, минии шүлэгүүд одоо юуншье бэшэ гэжэ һанаа һэм... Тиигэбэшье нэгэтэ зоригжоод, арбаад шүлэгүүдые редакцида эльгээжэрхибэб. Харюу хүлеэһэмнишье аргагүй даа. Юун гэжэ хэлэхэбтэ? Арбаад шүлэгүүдһээм гансал нэгэ бадаг шэлэжэ абаад, энэтнай уран шүлэгэй һудалтай, халуун сохисотой байна. Саашадаа шүлэг зохёолгодо тон наринаар, харюусалгатайгаар хандадаг болоо һаа, юу хээн бүридэжэ болохо гэһэн харюу абахадаа, бурхан зүг, угаа ехээр баясаа һэм», гэжэ нэгэтэ мэдээжэ буряад зохёолшон намда хэлээ һэн.

Арбаад шүлэгүүдһээ оройдоо нэгэ бадаг уран шүлэгэй һудалтай, халуун сохисотой байгаа бшуу. Теэд тиимэ һайхан, имагтал уран хурсаар найруулагдаһан, халуун сохисотой бадагууд залуу бэшэгшэдэй «зохёолнууд» дотор бии гү?..

Шүлэгүүд, шүлэгүүд... Редакцида ороһон олохон шүлэгүүд дотор, манай һанахада, ёһотой уран шүлэг болоо гэжэ нэрлэхээр юумэн дайралданагүй. Үе сагаймнай эрилтэ тад ондоо болонхой. Тиихэдэ уншагшадай эрилтэ мартажа болохогүй. Теэд бэшээшэд энээниие яашье ойлгожо үгэнэгүй.

Жэшээнь, **Цэрэн Рыгзенов** (Хэжэнгэ) үнинэй шүлэг зохёодог. Шүлэг зохёолгын ёһо гурим, элдэб олон онол арга, мүн тэрэнэй маяг хэлбэри, гол түлэб, байгуулалта гэхэ мэтые ойлгохоор болоо гэжэ һанахаар. Теэд Ц. Рыгзенов шүлэг найруулгын энэ шухала ёһо гурим яашье тоожо үгэнэгүй. «Шүлэгүүдэйм удхые тайлбарилжа шаданагүйт» гэжэ хэлэхэ зантай юм.

«Хэнтэй хадын саада тээ
Хэнэйшье ябажа боломоор
аад,
Замбуулинай мүнхэ
ёһонууд соо
Засаг түрын хилэнүүд бии»,

— гэжэ тэрэ бэшэнэ. Юун тухай хэлэхээ һанаһыень уншагшад абаһаар тухайлхагүй бээз. Сэхыень хэлэхэдэ, манай ажабайдал дундаршагүй, гайхажа барашагүй баян ха юм. Гол темээ ажабайдалай гүн cooһoo удхалан абаха аад, аяар хаанахи хадын саагуур ябаагүй, аяншалжа амжаагүй байһандаа шаналха, гэмшэхэнь ямаршье үндэһэгүй, удхашьегүй. Тиихэдэ ямар тиимэ «засаг түрын хилэнүүд» байгаа юм? Манай оронoй ажалшад саг үргэлжэ хилын саадахи оронуудаар аяншалжа байдаг шуу.

Ц. Рыгзенов «шүлэг» бэшэжэ яһала хүдэржэһэн аад, гол темээ олохо шадангүй, энэ тэрэ юумэн тухай хүрмэлдэшэһэн мүрнүүдые шурьюулаад, шүлэгэйм удхые ойлгоногүйт гэжэ дэмы гомдоно. Ойлгожо ядахаар юумэн эндэ огто үгы. Харин шүлэг зохёолгодо ёһото поэт шэнги хандаха шухала.

Жорж Юбухаевай шүлэгүүд манай газетэдэ тунхаглагдаһан байха. Хэды олон шүлэгүүд cooһoo эрхим һайниинь шэлэгдэхэ баатай болгогдоо һэн. Энэ нүхэр Түнхэнэй үзэсхэлэнтэ гоё байгаали тухай уянгата шүлэгүүдые бэшэдэг, онсо өөрын хээ-зурагуудые гаргадаг бэлэй.

Теэд һая асарһан шүлэгүүдынь һанаһанда хүрэнэгүй.

«Харгын олон дэлгүүр дээр
Шэнэ гэрээ бодхоогүйб.
Харин минии нүхэдни
Энэ мүрнүүдые мүрлөө.
Дүрбэн зүгһөө зурыһан
Найман харгым арюухан —
Дүүрэн жаргал хурылһан
Айлнууд соогоо сарюухан»,

— гэжэ тэрэ бэшэнэ. Юун тухай хэлэхээ һанааб? Минии һанахада, уншагшад ойлгохогүй байха. Тухайлхада, абаһаар ойлгохын аргагүй гэхэ гү, али доторой таамаг удхатай болгохоо һэдэһэн байна. Энэнь бэелүүлэгдээгүй. Юундэ? Залуу автор шүлэг зохёолгын ёһо гурим хазагайруулна, тиимэһээ гол түлэб удхань балартахаа һанана. Өөрынгөө харгы зам, хуби заяан тухай хэлэхэеэ һанаал ха. Энэньшье болохотой гэлэй. Теэд юундэ нүхэдынь «мүрнүүдые мүрлэхэ болоо юм?» Эдэ мэтые хараадаа абажа, ямар юумэн тухай хайшан гэжэ бэшэхэеэ бүхөөр хадуужа абаха хэрэгтэй.

Рабдан Рабжуев поэзитэй нүхэсэһөөр үнинэй. Мүнөө болотор шүлэг зохёолгын дабаа гаталаа, уншагшадые уран хурса мүрнүүдээрээ баясуулха болоо гэжэ һанахаар. Тиигэбэшье үнөөхил хуушан түхэлэйнгөө шүлэгүүдые эльгээнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, Агын округто уран зохёолой нилээд томохон нэгэдэл үнинэй хүдэлнэ. Шүлэг, рассказууд тэндэнь саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг гээшэ. Р. Рабжуевайшье шүлэгүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байха. Муунь гэхэдэ, залуу автор энэ мэтые һургаал болгожо абанагүй, харин бирагүйшэг зүйлнүүдээ редакцида эльгээнэ. «Илан тэмсэхыш дууданам» гэжэ шүлэгынь ёһотой зохёол болоодүй, миил уряа лозунгдо адлирхуу, һэбхишэг юумэн болошоо. Шүлэгшын сэдьхэл эндэнь байрлаагүй.

Уран шүлэгэй һудал, халуун сохисо! Ахамад зохёолшын хэлэһэн эдэ үгэнүүдые мартажа хэзээдэшье болохогүй. Дээрэ хэлэгдэһэн ажаглалта **Н. Лобанов** (Ярууна), **Ч. Доржиева** (Новосибирск), **Б. Дамбаев** (Зэдын аймаг) болон бусад эхилэн бэшээшэдтэ сэхэ хабаатай.

М. ОСОДОЕВ.

МҮРЫСЭДЭГ областиин һонин

ТАРЯАШАДАЙ АМЖАЛТА

Областиин колхоз болон совхозуудай поли дээрэ орооһо таряанай баян ургаса гаранхай. Ургаса хуряалгын үедэ таряашад ба механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, тэдэнэр ажалай ехэ амжалта туйлаба. Олохон ажахынууд гүрэндэ таряа худалдаха табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ байна.

Жэшээнь, Нижне-Калгуканай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз табан жэлэй түсэбһөө гадуур 13.500 тонно таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулба. Тиихэдэ Калганска районой «Страна Советов» колхоз юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабариһаа гадуур 2.400 тонно таряа тушаагаад байна. Ургаса хуряалгын үедэ эдэ колхозуудай олохон механизаторнууд онсо шалгараа.

БАЯН УРГАСА

Улетовско районой Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой таряалан дээрэ шэниисын баян ургаса гараа. Жэшээлэн хэлэбэл, В. Е. Василенковой хүтэлбэрилдэг механизаторнуудай звеногой гэшүүд 500 гектар таряалангай га бүриһөө 20 центнер шэниисэ хуряаһан байна. Тиихэдэ В. Р. Перфильевэй звеногой таряашад 550 гектар полиин га бүриһөө 19,8 центнер шэниисын ургаса абаба. Энэ колхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 16,4 центнер алтан шара шэниисэ хуряаһан байха юм.

Колхозой механизаторнуудай оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар орооһо таряанай, илангаяа шэниисын баян ургаса абтаһан байна. Хорёод жэлэй турша механизатораар хүдэлжэ байһан В. Е. Шведин, П. Ф. Шведин болон бусад хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ гараа. Тиихэдэ залуу комбайнернууд Андрей Козаченко, Валерий Колодежный гэгшэд баһал һайнаар хүдэлжэ байна.

ХОНИШОДОЙ ОРОЛДОЛГО

Приаргунска районой «Россия» колхозой отаранuудта 55 мянган хонин харууһалагдана. Тиимэһээ хонин ажалнаа энэ ажахын олзо доходой гол хубинь ородог юм. Энээниие һайса ойлгоһон колхозой малшад тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой.

Ахалагша хонишон Изот Афанасьевич Косых гэр бүлөөрөө отарынгаа хонидто үбһэ сабшаа. Энэ гэр бүлыхидэй хүсөөр хамтадаа 1.642 центнер һайн шанартай үбһэн хуряагдаһан байна. Тиихэдэ ахалагша хонишон Г. И. Любин, В. А. Дамшаев, А. П. Лапердин, Г. М. Астафьев, В. П. Тетерлев, Н. И. Каменщиков гэгшэдэй отаранuудай тус бүридэ 1200—1100 центнер үбһэн абтаа.

Хэрэгтэй болохо үбһэ тэжээлээ бэлэдхээд, хонишод үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ эхилээ. Коммунист В. Д. Стрельниковэй отарын хонишод үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ бүхы хүдэлмэриеэ түргэн саг соо, һайн шанартайгаар дүүргэбэ.

ҺААЛИШАД ЭЛИДХЭНЭ

Шелопугинска районой «Трубачевский» совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд сентябриин 20-до һү гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб дүүргэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлаба. Бэлэдхэлэй пунктнуудта 16.745 центнер һүн энэ совхозой фермэнүүдһээ ороһон байна.

Тус совхоз һү һаалиин табан фермэтэй юм. В. Д. Лукашов, А. М. Пупынин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг хоёрдохи, гурбадахи фермэнүүдэй коллективүүд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Дүршэл ехэтэй һаалишад Б. А. Ермакова, Н. И. Крашенина, Н. Г. Сапожникова, В. М. Фомина гэгшэд үнгэрэгшэ юһэн һарын турша соо үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа үлүү һү һааһан байна. Һаалиин фермэнүүдэй мал адуулагшад Василий Крашенин, Виктор Дружинин гэгшэд ажалай һайн дүнгүүдтэй.

«Трубачевский» совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд 4000 центнер һү энэ жэлэй түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааха зорилготой.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

«Балейзолото» комбинадай Балейскэ карьерэй 80-дахи драгын коллектив байгша ондо алта абаха түсэбөө сентябриин 20-до дүүргэһэн байна. Тус драгын коллектив энэ жэлэй хоёрдохи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр СССР-эй үнгэтэ металлургиин министерствын, металлургическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдажа, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн юм.

Драгын хүдэлмэришэд сентябрь һарада илангаяа һайнаар хүдэлжэ гараа. Тиигэжэ алта абаха түсэбөө 127 процент дүүргэһэн байна. П. И. Ищенко, А. К. Божедомов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаануудай коллективүүд ажалай һайн дүнгүүдые туйлажа ябана.

«ИНГОДА» АЯНШАЛНА

«Ингода» гэжэ вокально-инструментальна ансамбль Алас-Дурна зүгөөр удаан саг соо аяншалхаяа мордобо.

Григорий Ванхадло, Виктор Дронов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг хүгжэмэй энэ коллектив Камчатска областиин, Хабаровска ба Примориин хизаарнуудай ажалшадта концерт харуулха юм. Забайкалиин энэ ансамблиин артистнарай концертые ороноймнай зүүн районуудай модошод ба загаһашад, горнягууд болон хүдөөгэй ажалшад хараха байна.

КОНКУРС БОЛОБО

Шэтэ хотын камвольно-сэмбын комбинадай столоводо Черновско районой столовонуудай эдеэ шанагшадай, кондитернуудай конкурс боложо үнгэрбэ. Тэрэ конкурсые столово ба ресторануудай Черновско трест болон ВЛКСМ-эй райком эмхидхэһэн байна.

Энэ конкурсдо районой ниитын эдеэ хоолой долоон предприятиин залуу кондитернууд ба эдеэ шанагшад хабаадалсаа.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ КОНЦЕРТ

Центральна районой хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин 1-дэхи класста 115 үхибүүн энэ жэлдэ оробо. Тэдэнэр фортепиано, баян, аккордеон, скрипкэ, балалайка ба домбро дээрэ наадажа һурана.

Хүгжэмэй энэ һургуулиин ахамад классуудай һурагшад Багшанарай үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанда хабаадагшадта концерт харуулжа, түрэлхид болон аха нүхэдөө ехэ баясуулба.

Шэтын областиин «Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

Уласхоорондын шэнжэлэл

25 жэлэй турша соо социализмын замаар

Энэ жэлдэ хэдэ хэдэн аха дүү социалис гүрэнүүдтэ гайхамшагта һайндэрнүүд тэмдэглэгдэбэ. Арадай засагай тогтоогдоһоор 30 жэлэй ойе Польшын. Болгариин, Румыниин ажалшад һаяхан һайндэрлэһэн байна. 50 жэлэйнгээ ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхые Монголой Арадай Республика бэлдэжэ байна. Венгридэ, Чехословакида арадай-демократическа байгуулалтын тогтоогдоһоор 30 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, баяр ёһололнууд ерэхэ хабар тэмдэглэгдэхэ юм.

Германиин Демократическа Республикын тогтоогдоһоор 25 жэлэй ойн баяр ёһолол мэнэ һаяхан политическа ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэгдэһэн байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегациин тэрээндэ хабаадаһан ушар ГДР-эй һайндэртэ онсо шэнжэ олгоһон байна. Ушарынь юуб гэбэл, Европын бусад арадуудтал адли, фашизмһаа немец арадые сүлөөлэлгэдэ, Германиин газар дээрэ хүдэлмэришэн-таряашанай түрүүшын гүрэниие тогтоолгодо Советскэ Союз шиидхэхы үүргэ дүүргээ. Берлиндэ болоһон баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, энэ гүрэнэй мүндэлэн түрэлгэ «Агуу ехэ Октябриин социалис революциин илалтаар хүн түрэлтэндэ олгогдоһон замаар дэлхэйн социалис оронуудай дабшалтын шухала шата болоно» гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Германиин Демократическа Республикын тогтоогдоһон ушар немец арадай түүхэдэ, милитаризм ба фашизмда эсэргүүгээр, социалис суртал һургаалай илан мандахын түлөө тэмсэлдэнь шухала шата болоно. Социалис байгуулалтын 25 жэлэй дүй дүршэлэй ашаар промышленностиин хүгжэлтэ ехэтэй орондо марксистско-ленинскэ һургаал баяжуулагдаһан байна. Тиигэжэ энэнь демократиин, социальна хүгжэлтын ба социализмын түлөө капиталис оронуудай ажалшан арадай тэмсэлдэ найдамтай түшэг тулгуурин болоо.

Түүхэтэ богонихон болзор соо Марксын, Энгельсын Эхэ орондохи түрүүшын социалис гүрэнэй ажалшад ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Социально-экономическа шухала хубилалтануудые хэн, социализмын байдалай үндэһэ һуури табин. үйлэдбэриин хүсэнүүдэй урдань үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хүгжэлтэ, дэбжэлтэ туйлаа. Газар дайдынгаа талаар дэлхэй дээрэ 96-дахи, хүн зонойнгоо тоогоор 36-дахи һуури эзэлдэг энэ гүрэн промышленна үйлэдбэриингөө ургалтаар эгээл хүгжэнги түрүүшын 10 ороной тоодо ороһон байна. Үнгэрһэн 25 жэлэй турша соо промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 8 дахин ургажа, нёдондо жэл 200 миллиард маркада хүрэһэн байха юм. Хүдөө ажахы хурдан түргөөр хүгжэнэ. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 35 центнер орооһо таряан хуряагдана. Орон дотор соёлой хубисхал хэгдээ. бүгэдэ ниитын политехническэ дунда һуралсал нэбтэрүүлэгдээ.

25 жэлэй турша соо ГДР Советскэ Союзтай, социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай харилсаа холбоогоо таһалгаряагүй хүгжөөһэн байна. Энээнгүйгөөр иимэ ехэ амжалта туйлажа шадахагүй байгаа бшуу. Тиихэдэ ГДР өөрынгөө талаһаа социалис харилсаа холбоондо ехэ хубитаяа оруулна. СЭВ-эй оронуудта ГДР-эй эльгээдэг эдлэл хэрэгсэлнүүдэй дүрбэнэй нэгэ хубинь энэ программын үндэһөөр бүтээгдэнэ.

Мүнөө ГДР уласхоорондын байдалда эдэбхитэйгээр хабаадагша. Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэгшэ гээд тэмдэглэнгүй байжа болохогүй. Һаяхан ГДР-ые ООН-до абаһан ушар Германиин социалис гүрэнэй энэ үүргые бүхы дэлхэйн арад зоной үргэнөөр мэдэрһыень элирхэйлэн гэршэлнэ.

Шухала үүсхэл

Шахардуу шанга байдалай һуларалга уласхоорондын харилсаанда, нэн түрүүн экономическа холбоо барисаанда һайн нүлөө үзүүлнэ гэжэ политическэ ажал ябуулагшадта, элдэб оронуудай үргэн олониитэдэ улам эли боложо байна. Эдэ бүхы харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ ООН горитой үүргэ дүүргэнэ. «Генеральна Ассамблейдэхи Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй эрхэ ба уялганууд» гэһэн шэнэ асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблейн энэ сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай ООН-ой гэшүүн бүлэг социалис оронууд дурадхаһан байна.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулха, социально-политическэ байгуулалтаһаа, экономическа хүгжэлтэһөө дулдыдангүй, бүхы оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай, эрдэм техникын харилсаа холбоо һайжаруулха хэрэгтэ СЭВ ехэ туһа хүргэнэ гээд энэ дурадхал дотор хэлэгдэнэ. СЭВ-эй ба Финляндиин хоорондохи харилсаа холбоон энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ. Энээн тухай договор 1973 ондо баталагдаа һэн. СЭВ-тэй харилсаа холбоо баталхые Мексикэ, Ирак, Йеменэй Арадай Демократическа Республика ба эрхэ сүлөөтэй болоһон бусад оронууд хүсэжэ байнхай.

Энэ жэлдэ 25 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэһэн Экономическа харилсан-туһалалсалгын Совет уласхоорондын эгээн ехэ эмхинүүдэй нэгэниинь болоо. Тэрэ социалис хани нэгэдэлтэ юһэн орониие нэгэдүүлнэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной оройдоол арбанай нэгэ хубиин ажаһуудаг эдэ оронууд дэлхэй дээрэ үйлэдбэрилэгдэдэг промышленна продукциин гурбанай нэгэ хубиие гаргадаг байна. Эмхидхэгдэн байгуулагдаһан сагһаа хойшо Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Уставые наринаар баримтална. Энэ үе соо тэрэ ООН-ой тусхай шэглэлтэй ба нютаг нютагуудай олон эмхинүүдтэй амжалтатайгаар харилсан ажаллана.

Уласхоорондын оршом соо СЭВ-эй нэрэ хүндэ нилээд дээшэлээ. Франциин ба Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй энэ зун болоһон уулзалга дээрэ СЭВ-эй аша үрэ тухай үргэнөөр хэлэгдээ һэн. Иимэ холбоо барисаан манай түбиин оронуудай али алиндань ашатай, туһатай экономическа харилсаае улам үргэдхэхэ байна.

Уласхоорондын харилсаанда СЭВ-эй гол ёһонуудые үргэнөөр мэдэрэлгэ энэ эмхиин эрхэ түлөөлэлгэ ООН-до бии болгохо шухала гээд тэмдэглэгдэнэ. Энэ асуудалые болохо руунь шиидхэлгын ООН-ой ажал ябуулгада таатай һайнаар нүлөөлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Англиин лейбористнуудай илалта

Парламентын һунгалта болзорһоо урид, октябриин 10-да Англида үнгэргэгдөө. Энэ һунгалтын үедэ лейборис парти илалта туйлаа.

Байгша оной февраль һарада үнгэргэгдэһэн парламентын һунгалтын һүүлээр общинануудай палатада лейбористнууд консерваторнуудһаа оройдоол 4 хүнэй дуу олоор абаһан байна. Тиимэһээ лейборис правительство программна хараа түсэбүүдээ бодото дээрэнь бэелүүлхэ аргагүй байгаа бшуу.

Гэхэ зуура, лейборис партиие дэмжэдэг тред-юнионууд (Англиин Профсоюзууд) Гарольд Вильсонэй правительствада хашалта хэжэ,ороной урда табигдаһан асуудалнуудые үнэн зүбөөр, бодотоор хаража үзэхыень баадхаһан байна. Тиигэжэ мүнгэнэй үнын уналгатай, хүдэлмэригүйдэлгэтэй ба Англиин экономикые түбэг бэрхэшээлдэ оруулһан бусад ябуулгануудтай тэмсэхэ шухала хэмжээнүүд абтаа.

Иимэ эрилтэнүүдые лейбористнуудай хүтэлбэрилэгшэд тоонгүй байжа шадахагүй һэн. Һүүлэй үедэ Британиин аралнууд дээрэ ангиин тэмсэл улам үргэдэһэн байна. Англиин хүдэлмэришэн анги политическэ үндэр мэдэрэлтэй, эдэбхи ехэтэй болоһоноо, нэгэнтэ бэшэ элирхэйлэн харуулаа. Монополинуудай харата муухай ааша ябуулгануудтай эбсэхэгүй байһанаа ойлгуулба. Һүүлэй үедэ хүдэлмэришэдые алба хаагшад, ажалша интеллигенци үргэнөөр дэмжэнэ.

Эдэ бүгэдэ лейборис партиин һунгуулиин программада нүлөөлһэн байна. Ороной экономическа байдал хүшэр бэрхэтэй гэжэ энээн дотор элеэр хэлэгдээ һэн. Эдэ түбэг бэрхэшээлнүүдые зайсуулан дабахын тула промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха, үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэришэдэй хиналта бии болгохо, юумэнэй үнэ сэн хинаха гэхэ мэтэ хэмжээнүүдые лейбористнууд абахаар найдуулһан байгаа. «Юрэнхы дэлгүүртэ» Великобританиин хабаадалгын эрхэ байдалые хаража үзэхэ гэһэн найдуулгань һунгагшадай анхарал татаһаншье байха.

Энэ һунгалтын үедэ үргэн ниитэ ажалшадай һанал бодолой лейбористнуудта амжалта асарһаниинь мэдээжэ ааб даа. Лейбористнуудай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй найдуулгануудаа залан сэхээр бэелүүлһэнһээнь Англиин ажалшадай байдал дулдыдаха бшуу.

Ехэ капиталай ба газар эзэлжэ байгшадай партиин—консерваторнуудай партиин ехээр урагшагүйдэһыень һунгалтын дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. «Юрэнхы дэлгүүрые» ехээр магтадаг, тэрэниие сахин хамгаалдаг байһыень Англиин арад зон эрид буруушааба.

Буржуазна нүгөө парти—либеральна парти һунгалтын үедэ юушье бираагүй. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Ушарынь юуб гэбэл, либералнууд консерваторнуудай программануудые дабтахаһаа бэшэ юушье хэлээгүй.

Һунгалтын дүнгүүдые согсолходоо, тодорхойгоор иигэжэ хэлэжэ болоно: Аглидахи политическэ байдалай гол гуламтын зүүлжээ шэглэһэниинь элитэ.

В. СЕРОВ,
И. ЛАПИЦКИЙ.
В. ГОНЧАРОВ.
(ТАСС).

ХҮН БА БАЙГААЛИ

ЖЭГҮҮРТЭН ХАНИНАРТАА ТУҺАЛХА

Баян хэшэгэй дэлгэһэн намарай саг хүрэжэ ерэбэ. Хуһан, уляаһан, бургааһан болон уляангирай набша намаа алтан үнгөөр будадаг, ногоон хагдаржа, үнгэеэ хубилгадаг үе ха юм. Сентябриин һүүл багта мододой набшаһан унажа эхилдэг. Багаханааршье һэбшээлһэн һалхин һөөг бургааһанай «гоёлто зүүдхэлые» хобхо татан хиидхүүлжэ, газарай нюруу хушадаг. Иигэжэ намарай наартай сагай дүүрэжэ байһаниинь мэдэрэгдэнэ.

Энэ үедэ нүүдэг шубууд аян замдаа бэлдэжэ, сүлөө тухагүй болодог. Хорхой шумуулаар хооллодог тэмээн хараасгай, хүхы, алтан хараасгай, гургалдай, суусагаалжан эгээн түрүүлэн дулаан орон уруу ниидэжэ ошодог. Тэмээн хараасгай огторгойн удамаар ниидэдэг тула хүйтэржэ эхилхэдэ эдихэ хоолоор дуталдадаг. Юуб гэхэдэ, хорхой шумуул газарта дүтэлжэ, доогуур байрладаг болоно бшуу.

Энээнэй удаа элдэб жаахан шубуухайнууд аян замдаа түхеэрдэг. Хорхой шумуулай эрид үсөөржэ эхилһые «зүнгөөрөө» мэдэнэ ха юм.

Удангүй нугаһан, галуун, хүхэ сүгсэгы гэхэ мэтэ шубуудай дулаан орон руу ниидэхэ сагынь хүрэжэ ерэдэг. Мүн бүхы уһанай шубууд, хатюул, алтан борбилоо аян замда мордодог.

Тиихэдэ тундраһаа манай иишэ ерэжэ үбэлжэдэг шубууд үзэгдэдэг болоно. Нэн түрүүн һагсагар һамбайтай булжамуур, зана, хулда шубууд нютагтамнай айлшалан ерэдэг. Боро торхируу таряанай газарта, орооһоной тоогто дүтэлжэ эхилдэг. Хүдүү хасуури модоор элбэг тужа руу нүүдэг. Хура хүһа модотой ойдо байрлажа, гүлгөөрнь хооллодог болоно. Хүхэ буха айл тосхондо дүтэлжэ байрладаг. Гоё һайхан «хубсаһатай» улаан залаата, тоншуул олоороо ниидэдэг болоно. Шанга хүйтэнэй эхилхэ үедэ зана шубууд манай иишэ нүүдэг.

Байгаалиин баялаг — жэгүүртэ шубуудта анхаралаа табижа, тэдэнэрэй үбэлжэхэдэнь туһалха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ. олонхи шубууд янгинама хүйтэндэ зууража, туража үхэдэг байна бшуу. Һурагшад гэртээ гү, али ажалайнгаа хэшээлдэ шубуудай уурхайлан байрлаха гэрхэнүүдые хэжэ шадаха байна. Ямар хэмжээтэй байхаб? Зоологиин учебник сооһоо энэ асуудалда харюу олохот. Һургуулиин хашаа соо гү, али гэрэйнгээ хажууда ургаһан модондо эдэ уурхай-гэрхэнүүдээ үлгэхэ хэрэгтэй.

Хээрэ талын саһаар хушагдаагүй байхала биологиин багша һурагшадтаяа сугтаа түрэл нютагайнгаа байгаали шэнжэлхын тулада экскурси эмхидхэхэ ёһотой. Энэ хэмжээ ябуулга һуралсалай программаар хараалагданхай. Экскурсида гараад ябахадаа шубуудай эдихэ хоол элбэгээр суглуулха шухала. Алим жэмэс, элдэб ургамалай үрэһэ түүхэдэ болоно. Наран сэсэгэй болон хүбшын һамар гэртээ суглуулжа, хальһыень хоёр болгожо хубаагаад, үбэлдөө хүхэ бухада хаяжа үгэдэг юм. Мүн энэ шубуун шара будаа, обёос, дабһалагдаагүй сала эдидэг. Үлирэй, рябинын үрэ жэмэс, жэжэ ранеткэ тоншуулда табихада хамаагүй.

Үхибүүд хура шубуунай үбэлжэхэеэ хаана байрлаһые мэдээд, тэрэ газартань хайр шулуу адхаха ёһотой. Эдэ шубууд хайр шулуугүйгөөр эдеэгээ хото соогоо буйлуулжа шададаггүй. Һургуулиингаа дэргэдэхи сэсэрлиг саадууд, паркнууд соо бишыхан тэбшэнүүдые үлгэхэ шухала. Тиигээд ямар шубууд. хэр олоороо үүр түхеэржэ байрлааб гэжэ саг үргэлжэ адаглан хаража байха зэргэтэй. Хүхэ буха, зайха, тоншуул гэхэ мэтэ шубуудай тэжээл болодог будаа, обёос, таряа, дабһалагдаагүй салын хэршэмэг хасууриин, хуһанай үрэһэ, рябинын, арсын үрэ жэмэс тэбшэ соогоо адхажа байха шухала гэжэ үшөө дахин байгаалида дуратайшуулда һануулая.

М. АШИРОВА.

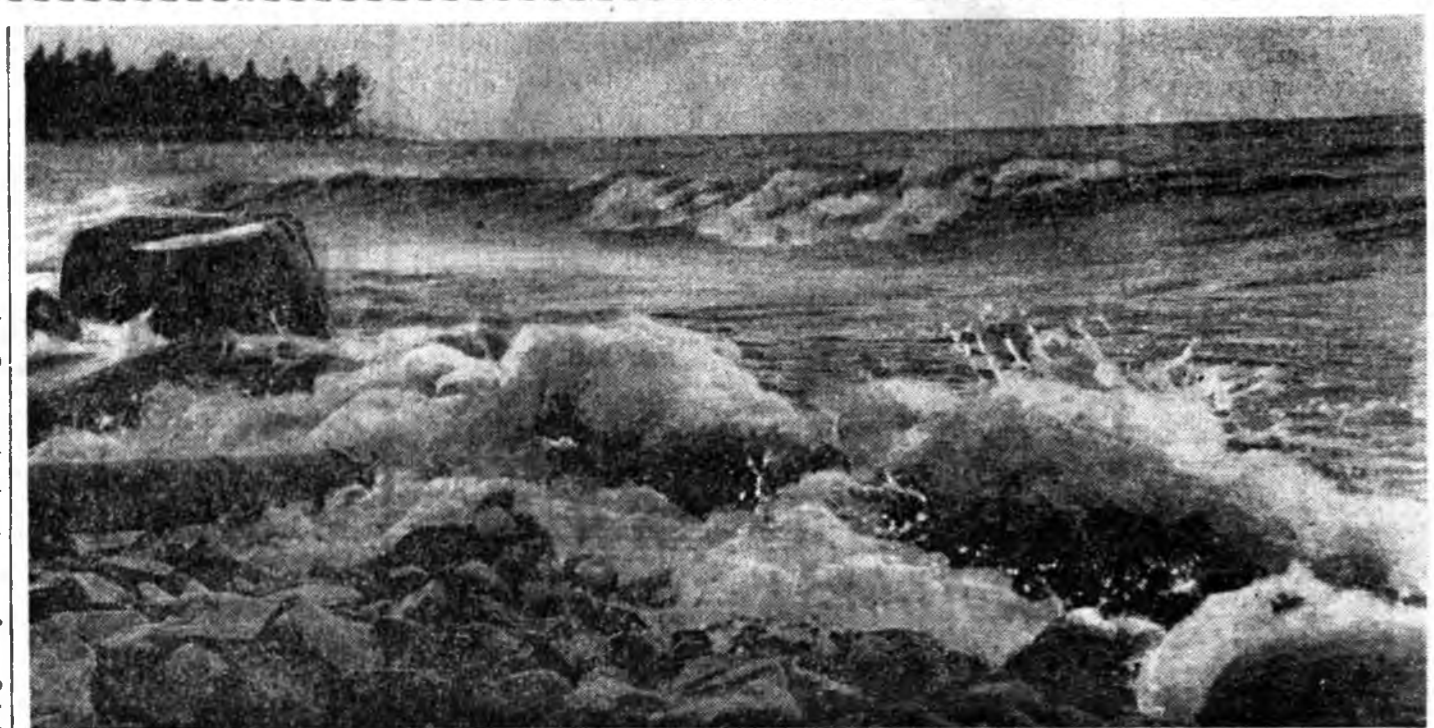

НАМАРАЙ БАЙГАЛ. А. МАЙТАЕВАЙ фотоэтюд.

НЬЮ-ЙОРК

ШУХАЛА АСУУДАЛ

ТАСС

Уласхоорондын экономическа харилсаа һайжаруулгын аша туһада харюусаһан шухала шиидхэбэриие ООН-ой Генеральна Ассамблей пленарна заседани дээрээ абаба. «Адаглагша боложо, Генеральна Ассамблейн сессинүүдтэ, хүдэлмэридэ хабаадахаар Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведые урихыень Генеральна секретариие гуйһан» тогтоол нэгэн һаналтайгаар һайшаагдан абтаа.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн дэргэдэ адаглагшын эрхэ ба уялгануудые СЭВ-тэ олгохо дурадхалтайгаар бүлэг социалис гүрэнүүд — СССР, БССР. УССР, Болгари, Венгри, ГДР. Куба, МНР, Польшо, Румыни, ЧССР хандаһан байгаа. Уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, эб найрамдал бэхижүүлгэдэ. бүхы оронуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөлгэдэ ООН-ой үүргэ шухала удха шанартай гэжэ социалис оронууд тоолоно гээд Болгариин түлөөлэгшэ Г. Грозев эдэнэй үмэнэһөө Ассамблей дээрэ мэдүүлээ. Үйлэдбэриин социалис аргануудай булюу һайн байһые хэрэглэн, СЭВ-тэ хабаатай оронууд экономикоёо хурдан түргөөр хүгжөөһэн байна гээд тэрэ хэлэбэ.

Дэлхэйн газар дайдын 18,5 процентые эзэлдэг, дэлхэйн зоной 9,5 процентнь болодог арад зонтой СЭВ-тэ хабаатай оронууд дэлхэй дээрэ үйлэдбэрилэгдэдэг промышленна продукциин 33-һаа дээшэ процентыень гаргадаг юм.

Социалис хани харилсаанай бүлэг программа СЭВ-тэ хабаатай оронуудай хоорондохи харилсаанда онсо үүргэ дүүргэнэ.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай харилсаа холбооной бэхижэхэ бүринь экономиконь һалбаран хүгжэнэ гээд Болгариин түлөөлэгшэ үргэлжэлүүлбэ. Ниитын ба политическэ байгуулалтаһаань дулдыдангүй бүхы оронуудтай харилсаагаа үргэдхэхые социалис гүрэнүүд хүсэнэ.

Хүгжэжэ байгаа оронуудтай СЭВ экономическа бата холбоо барисаатай юм.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн дэргэдэ адаглагшын эрхэ ба уялганууд Европын «юрэнхы дэлгүүртэ» мүн лэ олгогдоо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Агууехэ Октябриин социалис революциин 57-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гай уряанууд. Молдавиин ССР-эй газар дээрэ болоһон һайндэр тухай ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Аша үрэ ехэтэй байха ябадалда — гол анхаралаа» — В. Затеевэй статья. Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводой хангалтагүй хүдэлмэри тухай Л. Неретинагай корреспонденци. «Нютагай Соведүүдтэ» — материалнуудай суглуулбари. «Фермэмнай гээгдэнги гэжэ тоологдодог һэн» — һаалишан В. Власовагай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Баруун Германида: «Арадай капитализм» бодото дээрээ. ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Газар дээрэ ямар мүр сараа үлөөнэбибди» — С. Бутыринагай статья. Нютагай һонинууд. «Уншагты, һонирхохол байхат» — суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05— «Звёздочка» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 18.55 — Телевизионно һонин. 19.15 — «Пропагандистнарта, һуралсагшадта туһаламжа. 19.45 — «Факел» — түсэбтэ табан жэлэй алхамууд». 21.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.25 — Театрай сезоной нээлгые угтуулан «Хүгжэм» гэжэ телевизионно суглуулбари. 22.05 — Сонсохолнууд. 22.10 — «Любить человека» — уран һайханай фильмын 2-дохи сери.

БУДАПЕШТ

Аша үрэ ехэтэй харилсаа холбоон

ТАСС

Научно-техническэ харилсаа холбоон тухай венгер-совет хэлсээнэй баталагдаһаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээ ябуулганууд Венгриин Арадай Республикада дүүрэбэ гээд ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Хусар МТИ агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Венгриин эрдэм, техникын хүгжэлтэ, тэрэнэй промышленность, хүдөө ажахы, гадаадын худалдаа наймаан Советскэ Союзтай нягта холбоо барисаатай юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Мүнөө үедэ хоёр ороной хоорондохи холбоо барисаан улам хүгжэжэ байна.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй уряалаар Венгриин партийно - правительственна делегациин һаяхан СССР-тэ ошожо хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй ашаар СССР-эй ба ВНР-эй хоорондохи хоёр талын харилсаан улам хүгжэхэ байна гээд И. Хусар тэмдэглээ. Научно-техническэ харилсаан тухай венгер-совет хэлсээн хоёр талада ехэ туһа хүргэхэ байна.

ВНР-эй ба СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбүүдые табиха тухай зүбшэн хэлсэжэ байнабди. Эдэ түсэбүүд арадай ажахын гол һалбаринуудые хүгжөөхэ, элшэ хүсэнэй нөөсэ баялигуудые бүрин ашаглаха, машина бүтээлгын промышленностиин гол һалбаринуудые тусхай шэглэлтэй болгохо, үргэдхэхэ арга олгохо байна. Эдэ бүгэдэ харилсаанай аша үрые дээшэлүүлхэ, манай экономикые хурдан түргөөр хүгжөөхэ юм гээд И. Хусар хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

Хилын саанаһаа

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

Социализм—бүгэдэ ниитын эб найрамдалай түшэг тулгуури

Совет Молдавиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Кишинёвто болоһон баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые бүхы дэлхэйн арад зон угаа ехэ һонирхолтойгоор, анхаралтайгаар угтаһан байна. Совет арадай коммунизм байгуулгын замаар шууд сэхээр, бата найдамтайгаар дабшажа ябахадань, буржуазна общество хүшэр бэрхэтэй байдалда орожо байна гээд дэлхэйн хэблэл шэнжэлэлнүүд соогоо бэшэнэ. Уласхоорондын харилсаае шахардуу шанга болгохые һэдэгшэд энэ талаар ехэ гэм зэмэтэй. Эб найрамдалай ба аюулгүйн хэрэгтэ хохидол ушаруулхые эрмэлзэгшэдшье дайралдана. Иимэ оршон байдалда социалис гүрэнүүд арад зоной бүгэдэ ниитын эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай гол түшэг тулгууринь болоно гээд гадаадын хэблэл тэмдэглэнэ.

ВАРШАВА. «Кишинёвто болоһон баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай дотоодын байдалда гүнзэгы шэнжэлэл хэһэн байна. Совет гүрэнэй политика. экономико амжалтатай һайнаар хүгжэнэ»,—гэжэ «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Совет Молдавиин 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ тус республикын арад зоной КПСС-тэй бата нэгэдэлтэй байһанай гэршэ боложо үнгэрбэ гээд «Жолнеж вольности» газетэ тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгые «Нойес Дойчланд» газетэ хуряангыгаар толилходоо социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүд дайнай аюулда эсэргүүсэн хэлбэришэгүйгөөр тэмсэдэг, дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахидаг нэрэ хүндэтэй, түгэлдэр хүсэн болоно гэжэ мэдээсэ.

ПАРИЖ. Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые «Юманите» газетэ толилбо. «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгэ уласхоорондын дипломатическа тушаалтадаар ехэ анхаралтайгаар угтагдаһан байна», гэжэ газетэ бэшэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые американ хэблэл толилходоо, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда гол анхаралаа хандуулба. Энэ асуудалда хабаатай бүхы талануудай, тэрэ тоодо палестинынхидэй хабаадалгатайгаар Женевэдэхи эб найрамдалта конференциин хүдэлмэриие дары түргөөр һэргээхэ шухала гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгые АП агентство онсолон тэмдэглэнэ. Палестинын араб арад өөһэдын гуламтатай байха эрхэтэй гэжэ Л. И. Брежнев мэдүүлбэ.

КАИР. «Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ туйлай ехэ удха шанартай»,—гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ бэшэнэ. Араб арадуудай үнэн зүб тэмсэлые Советскэ Союз бүрин дэмжэнэ гээд тэрэ мэдүүлээ. (ТАСС).

ЛОНДОН

ЛЕЙБОРИСТНУУДАЙ ИЛАЛТА

ТАСС

Англиин парламентын һунгалта үнгэргэһэн бүхы 635 округто һунгагшадай дууе тоолон гаргаба. Лейбористнууд—319, консерваторнууд—276, либералнууд—13, Шотландиин националистнууд—11, Уэльсын националистнууд — 3, Ольстерско юнионистнууд—10, социал-демократическа лейборис парти (Хойто Ирланди)—1, «дулдыданги бэшэ байдалтай»—1 һуури эзэлһэн байна.

Тиигэжэ октябриин 10-да үнгэргэгдэһэн ээлжээтэ бэшэ бүгэдэ ниитын һунгалтын үедэ Англиин лейборис парти общинануудай палатада олонхиин дуу абаба. Палатын урдын бүридэлтэй сасуулхада, лейбористнууд 19 һуури олоор абаһан, консерваторнууд 20 һуури алдаа.

Лейбористнуудай түлөө — 11 миллионһоо үлүү хүн (һунгалтада хабаадагшадай 39,3 процентнь), консерваторнуудай түлөө—10 миллионһоо дээшэ хүн (35,7 процентнь), либералнуудай түлөө—5 миллионһоо үлүү хүн (18,3 процентнь), бусад партинуудай түлөө—2 миллион шахуу хүн (6,7 процентнь) дуугаа үгөө.

БЕЙРУТ

Конгресс хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ТАСС

Замбуулинай ба авиационно медицинын асуудалнуудаар уласхоорондын 22-дохи конгресс хүдэлмэреэ эндэ дүүргэбэ. СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, медицинын эрдэмэй доктор, профессор О. Г. Газенко түрүүтэй Советскэ Союзай делегаци тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

Замбуулинай ба авиационно медицинын урда табигдаһан гол шухала асуудалнуудые дэлхэйн 48 ороной эрдэмтэд. мэргэжэлтэд зүбшэн хэлсэһэн байна. Замбуулинай онгосонуудые жолоодолгын, абяанһаа түргөөр ниидэдэг пассажирска самолёдуудаар ябалгын үедэ аюулгүйе хангаха асуудалда гол анхарал хандуулагдаа. Совет эрдэмтэдэй хэлэһэн үгэнүүд, тодорхойлон хэлэхэдэ, Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт, медицинын эрдэмэй кандидат Б. Б. Егоровой хэһэн элидхэл конгресстэ хабаадагшадай анхарал ехээр татаба.

Конгрессэй эмхидхэлэй түрүүлэгшэ Ливанай профессор Л. Мельки түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эрдэмтэдэй ба мэргэжэлтэдэй энэ уулзалга уласхоорондын харилсаае үргэдхэһэн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлһэн байна гэжэ мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

Хүдэлмэригүйшүүл олошорно

ТАСС

Америкын Холбоото Штадуудта хүдэлмэригүйшүүл улам олошоржо байна гэжэ сенатор Маски мэдүүлбэ. Ороной хүдэлмэриин хүсэнэй 6,5 процентнь ажалгүй болоод байна.

Саашадаа байдал бүришье хангалтагүй боложо магад. тиимэһээ элдэб юумэ үзэхөөр бэлэн байха ёһотойбди гэжэ сенатор һануулга хэбэ. Сэрэгэй бюджедые 2 миллиард доллароор хороожо, сүлөөрһэн мүнгэ социальна эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэ гаргашалха шухала гэжэ Маски дурадхаһан байна.

УНШАГТЫ һонирхохол байхат

ЗУУ НАҺА ХҮРЭТЭР... ХҮГШЭРЭНГҮЙ...

АБХАЗАЙ Кутол гэжэ ба... хан тосхондо ажаһу... Хфаф Ласурия түрэһөөр ... жэлэйнгээ ойе тэмдэг... Грузиин энэ үндэр наһат... сасуутан болохо зуу гаран ... лэй турша соо ургажа бай... модоной һүүдэртэ һайндэ... стол хушагдаһан байгаа. Т... гэжэ түрэһэн үдэрөө тэм... лэгшын газаа найр зугаа д... гэбэ. 50 гаран хүнһөө бүр... һэн Ласуриягай бүлэһөө ... на, тэрэнэй хани нүхэд — ... той Фома Шларба. 100-тай ... хознигууд Едиче Аичба, Ку... Каджая, Нико Джонуа бол... бусад тэрэниие амаршалх... ерэһэн байна.

111-тэй Астан Шларба Ку... тосхонһоо 30 километртэ ... даг һууринһаа хазаар мор... ерэбэ.

Ласуриягай 100 наһа... хүбүүн — Таркукутай ха... тэрэнэй нүхэд — һаяхан ... дапештдэ үнгэргэгдэһэн ар... аялга хүгжэмэй уласхоорон... конкурсдо илагшад — Аб... үндэр наһатанай дуу, хат... ансамбльда хабаадагшад ... рэһэн үдэрөө тэмдэглэ... амаршалхаяа ерэһэн байха...

Набтар бэетэй, хүнгэн ... рюун Хфаф Ласурия хү... колхоздоо ажаллажа байһа... «Хэрбээ ажаллахаяа бо... һаа, үбдэшэхэб», — гэжэ ... хэлэнэ. Үнгэрһэн зун Хфаф ... сурия 2000 килограмм ... набшаһа суглуулан хүрэс... байна. Энэнь залуушуулда ... хүшэр бэрхэтэй юм. Үндэр ... һатын шэхэниинь һонор, ха... сань хёрхо, хэзээдэшье ... лөөгүй.

Хфаф Ласурия 100 наһа... һалһан Грузиин. 2 мянган ... нэй нэгэниинь болоно. С... засагай жэлнүүдтэ Грузид... нэй дундуур наһан хоёр д... дээшэлжэ, 72-то хүрэһэн ... на.

СПОРТДО НАҺАНА... ИЛГАА БАЙДАГГҮ...

РУМЫНИИН Караш-С... рин гэжэ уездын Бозо... тосхондо ажаһуудаг Иг... Теку 60 наһандаа велосипе... урилдахые шиидэн, спо... наһанай илгаа байдаггүй ... ушар баримтые үшөө д... элирхэйлэн баталба.

Нэгэ хэды саг соо һор... хэһэнэйнгээ һүүлээр Теку ... лын аян замда мордоо. ... нэй харгы зам Европын ... ороной дэбисхэр дээгүүр ... нэ. Ерэхэ жэлэй сентябрь ... да гэртээ бусаха юм.

ЭХИР ТАБАН ҮХИБҮ...

США-гай Балтимор хо... ажаһуудаг Карен Рорер ... ухибүү түрэбэ. Һаа ... дүрбэн басаганай, нэгэ ... нэй бэенүүд гэмгүй һайн...

Урда тээнь түрэхэгүй ба... даа К. Рорер аргалам... ябаһан юм гэжэ үхибүүд... абаһан врач А. Хаски... дүүлбэ.

2500 ЖЭЛЭЙ УРДА ... КИРГИЗИДЭ ГАЗА... ЭЛДҮҮРИЛДЭГ БАЙ...

2500 жэлэй урда тэ... зон Киргизэй урда зах... шал хүндынүүдтэ газар ... рилжэ эхилһэн түүхэтэй. ... ганын голдо малталга ... СССР-эй Наукануудай ... миин археологическа ... ци иимэ тобшолол хэбэ.

Кара-Суйска оазиста ... логууд эртэ урда сагай ... һуурин элирүүлэн нэгээ. ... зо зэбсэгтэ үе сагта ... эндэ һуурин байдалтай, ... элдүүрилдэг байгаа гээд ... талгын үедэ олдоһон ... нүүд, элдэб эдлэл хэрэг... гэршэлнэ. Эртэ урда ... эндэ ажаһууһан хүнүүдэ... рин тосхон Талдык-Су ... зүбшүүлан баригдаһан ... Археологуудай багсаан... ёһоор, энэ гол таря... уһалхадань таарамжата... байгаа бшуу.

ЭРТЭ УРДА САГ... АЯНШАЛГА

КАМЕНЕЦ - ПОДОЛ... совхоз-техникумэй багш... Борковский Днестр мүрэ... дар малталгануудые ... эртэ урдын Трипольско... культурын зуу шахуу ... нээһэн байна. 25 жэлэй ... соо зунай амаралтын үе... рэ археологическа ... хэдэг. Аяншалгануудта ... үедөө Николай Се... ажалай зэр зэмсэг, ... хэрэгсэлнүүдые олоһон ... Эдэнэй олонхинь эрдэм ... да шухала удха шанарт...

Энэ археологой олоһон ... нүүд совхоз-техникумд... хидхэгдэн байгуулагда... хеологическа музей... бигдаһан байна. ... тэрэнэй олоһон ... дые Каменец-Подольс... рэнэй түүхын музей соо, ... эй Наукануудай академ... хеологиин институтда ... болоно. Багшын научна ... нууд «Археология» гэж... налда толилогдодог юм.

(ТА...

Редакторай орло...
М. Н. НИМАЕВ

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина. 35. Телефоны: реда... 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-0... редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секр... — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, се... хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агит... 56-23, промышленности и строительства — 61... ветского строительства и быта — 69-58, культ... школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, ... нации — 34-05, общественная приемная — 56-... шинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61...